

ב' חשון, תשע"ז

3 נובמבר, 2016

חוזר מס הכנסה מספר 6/2016 – רשות המסים

בנושא: מיסוי בעל שליטה בחברה נשלטת זרה

תוכן עניינים

1. רקע כללי 3
2. המסגרת הנורמטיבית..... 4
 - 2.1 הגדרת חברה נשלטת זרה – כללי..... 4
 - 2.2 תנאי הרווח הפאסיבי והגדרת הכנסה פאסיבית..... 5
 - 2.3 תנאי ההחזקה..... 12
3. בעל שליטה בחנ"ז 15
 - 3.1 הגדרה..... 15
 - 3.2 מיסוי בעל השליטה..... 16
4. רווחים שלא שולמו 18
5. מתן זיכוי בגין מס זר – סעיף 75ב(ד1) לפקודה..... 19
6. חלוקת דיבידנד בפועל מתוך רווחים שלא שולמו 20
 - 6.1 כללי..... 20
 - 6.2 סעיף 75ב(ד) עובר לתיקון 198..... 20
 - 6.3 סעיף 75ב(ד) לאחר תיקון 198..... 22
 - 6.4 דיבידנד שמקורו ברווחים שלא שולמו לפני תיקון 198 ולאחריו..... 22
7. מכירת מניות בחנ"ז – סעיף 75ב(ה) לפקודה..... 23
 - 7.1 כללי..... 23
 - 7.2 סעיף 75ב(ה) עובר לתיקון 198..... 23
 - 7.3 סעיף 75ב(ה) לאחר תיקון 198..... 23
 - 7.4 תמורה בגין רווחים שלא שולמו שהופקו לפני תיקון 198 ולאחריו..... 24
8. טיפול בחנ"ז ששנת המס שלה שונה משנת המס בישראל..... 24
9. חברה זרה שהיא "חברה נשלטת זרה" ו"חברת משלח-יד זרה"..... 25
 - 9.1 כללי..... 25
 - 9.2 הגדרת "חברה נשלטת זרה"..... 25
 - 9.3 הגדרת "חברת משלח יד זרה"..... 25

- 9.4. אופן הטיפול.....26
10. דגשים נוספים.....26
- נספח א' לחוזר מס הכנסה מספר 6/2016 – מיסוי בעל שליטה בחברה נשלטת זרה...27
- 27..... דוגמה מספר 1: אחוז החזקה נסחר + הגדרת קרוב.....27
- 29..... דוגמה מספר 2: הגדרת הכנסה פאסיבית ורווחים שלא שולמו.....29
- דוגמה מספר 3: חלוקת דיבידנד בפועל מתוך רווחים שלא שולמו אשר מוסו כדיבידנד
רעיוני בשנים קודמות וזיכוי ממס זר – סעיף 75(ד)(1) ו-75(ד)(1).....32
- דוגמה מספר 4: שיעור מס זר אפקטיבי אשר שולם על הכנסה ממנה חולק דיבידנד
לחנ"ז והכנסה מדיבידנד כחלק מהכנסה פאסיבית ורווחים שלא שולמו
של חנ"ז.....37
- דוגמה מספר 5: סעיף 75(ג)(1) – החרגת רווח הון שנוצר במסגרת שינוי מבנה
במדינת המושב של החנ"ז שהיא מדינה גומלת, אשר מהותו דחיית
אירוע מס ואינו כולל חילופי.....42

1. רקע כללי

1.1. במסגרת תיקון 132 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961 (להלן – "הפקודה"), נוסף לפקודה פרק רביעי 1, הכולל את סעיף 75ב בו נקבעו הוראות לעניין מיסוי בעל השליטה בחברה נשלטת זרה (להלן – "חנ"ז"). הוראות הסעיף האמור חלות על הכנסות שהופקו על ידי (להלן – "ע"י") חנ"ז החל מיום 1.1.2003 ואילך.

1.2. הוראות הפקודה האמורות בעניין החנ"ז, נדרשות לשם אכיפת שיטת המיסוי הפרסונאלי ונועדו למנוע תכנון מס שבו מבוצעת הסטה מלאכותית של הכנסות פאסיביות שהופקו מחוץ לישראל לחבר בני אדם תושב חוץ תוך דחיית אירוע המס בישראל למועד חלוקת הדיבידנד בפועל או למועד מימוש ההשקעה באותו חבר בני אדם תושב החוץ. על מנת להתמודד עם תכנון מס זה, קובע סעיף 75ב, כי יראו את בעל השליטה בחנ"ז כאילו קיבל דיבידנד בגובה הרווחים הפאסיביים (כפי שיוגדרו (להלן) שהופקו ע"י החנ"ז בשנת המס השוטפת).

1.3. תנאי הכרחי לסיווג חבר בני אדם כחנ"ז הוא שאותו חבר בני אדם עונה להגדרת תושב חוץ בסעיף 1 לפקודה; משמע, כי מתקיימים לגבי אותו חבר בני אדם שני תנאים במצטבר:

- הוא התאגד מחוץ לישראל;

- השליטה והניהול על עסקיו של אותו חבר בני אדם הם מחוץ לישראל.

1.4. למען הסר ספק, מובהר בזאת, כי חבר בני אדם שהתאגד מחוץ לישראל והוא מקיים את הדרישות לסיווגו כחנ"ז, לא יחשב ככזה במקרה שהוא נחשב לתושב ישראל מכוח חלופה (ב)(2) להגדרת "תושב ישראל" או "תושב" (שליטה וניהול). במקרה זה חבר בני האדם הוא תושב ישראל כהגדרתה בסעיף 1 לפקודה והוא חייב במס בישראל על כלל הכנסותיו, בין אם הופקו בישראל ובין אם הופקו או צמחו מחוץ לישראל, ובין אם הם באים בגדר המונח **הכנסה פאסיבית** כהגדרתו בסעיף 75ב(א)(5) ובין אם לאו. לשון אחר, הפרשנות למונח "**עסקיו**", המופיע בחלופה (ב)(2) להגדרת "**תושב ישראל**" או "**תושב**", היא פרשנות רחבה – לפיה מתייחס המונח לכל סוג של פעילות שחברה עוסקת בו, בין אם מדובר בעיסוק אקטיבי ובין אם מדובר בפעילות פאסיבית, לרבות פעילות של החזקות והשקעות פאסיביות (לשם קביעת קיום שליטה וניהול – ראו גם [חוזר מס הכנסה מספר 4/2002 – קווים מנחים לקביעת שליטה וניהול](#), לרבות [תוספת 1](#) לחוזר האמור – אשר פורסמה לא מכבר).

1.5. ביום 1.1.2014 נכנס לתוקף תיקון 198 לפקודה (להלן – "תיקון 198") אשר שינה את הקריטריונים הנדרשים להגדרה של חברה נשלטת זרה במטרה למנוע תכנוני

מס, כמפורט להלן. הוראות התיקון יחולו ביחס להכנסות שהופקו ע"י חברה נשלטת זרה החל מיום 1.1.2014 (להלן – "יום התחילה").

1.6. מטרת חוזר זה (להלן – "החוזר") היא להציג את הדין החל ביחס לבעל שליטה בחנ"ז מיום התחילה ואילך, תוך דגש והבהרות ביחס לדין החל לאחר תיקון 198 לפקודה. כמו כן, החוזר יציג את עמדת רשות המסים בסוגיות מסוימות הנוגעות למשטר החנ"ז. חוזר זה אינו מבטל או משנה את עמדת רשות המסים ביחס לאופן המיסוי של בעל שליטה בחנ"ז ביחס לרווחים שלא שולמו שהופקו ע"י החנ"ז עד ליום 31.12.2013, כפי שעמדה זו קיבלה ביטוי, בין היתר, [בחוזר מס הכנסה מספר 5/2003 – מיסוי בעלי שליטה בחברה נשלטת זרה](#) (להלן – "חוזר 5/2013"), וכן [בחוזר מס הכנסה מספר 13/2011 – הבהרות לעניין סכום הרווחים שלא שולמו](#) (להלן – "חוזר 13/2011").

יובהר, כי חוזר 5/2003 וחוזר 13/2011 משקפים את עמדת רשות המסים ביחס לאופן המיסוי של בעל שליטה בחנ"ז ביחס לרווחים שלא שולמו שהופקו ע"י החנ"ז עד ליום 31.12.2013. יחד עם זאת, חוזר זה יעסוק בעמדת רשות המסים בנוגע לאמור בהקשר לדין לאחר תיקון 198.

2. המסגרת הנורמטיבית

סעיף 75ב(ב)(1) לפקודה קובע כדלקמן: "בעל שליטה בחברה נשלטת זרה שיש לה רווחים שלא שולמו, יראו אותו כאילו קיבל כדיבידנד את חלקו היחסי באותם רווחים". כלומר, על מנת שיראו את בעל השליטה כאילו קיבל דיבידנד מחנ"ז, יש צורך בקיום של שלושה תנאים מצטברים כדלהלן –

- חבר בני אדם (תושב החוץ) העונה על הקריטריונים הנדרשים להגדרת **חברה נשלטת זרה** (כהגדרתה בסעיף 75ב(א)(1)).
- החנ"ז מוחזק בידי **בעל בשליטה** (כהגדרתו בסעיף 75ב(א)(3)) אחד לפחות.
- בחנ"ז צבורים **רווחים שלא שולמו** (כהגדרתם בסעיף 75ב(א)(12)).

2.1 הגדרת חברה נשלטת זרה – כללי

סעיף 75ב(א) קובע כי חבר בני אדם תושב חוץ ייחשב לחנ"ז אם מתקיימים בו כל התנאים הבאים:

2.1.1. הזכויות בו אינן רשומות למסחר בבורסה. ואולם אם נרשמו בחלקן – פחות מ-30% מהזכויות של אותו חבר בני אדם הונפקו לציבור או נרשמו למסחר (להלן – "תנאי הסחירות"). במניין הזכויות שהונפקו כאמור לציבור, לא ימנו הזכויות המוחזקות ע"י בעל השליטה. יובהר כי לצורך בחינת תנאי זה

יובא בחשבון מניין הזכויות המוחזק ע"י הציבור בחנ"ז, לאחר ההנפקה לציבור. לעניין תנאי הסחירות – [ראה דוגמה מספר 1 בנספח א' לחוזר.](#)

2.1.2. רוב הכנסתו או רוב רווחיו בשנת המס נובעים מהכנסה פסיבית (להלן –

"תנאי הרווח הפאסיבי"). ההתייחסות לתנאי הרווח הפאסיבי תורחב להלן.

2.1.3. שיעור המס החל על הכנסותיו הפסיביות במדינות החוץ אינו עולה על 15%

(להלן – "תנאי המס"). חישוב שיעור המס יעשה בדרך המפורטת בהגדרת

"שיעור המס החל" בסעיף 75ב(א)(13) לפקודה. בהתאם להגדרה זו,

שיעור המס החל על הרווחים הפאסיביים של החנ"ז שווה לסה"כ סכום המס

שבו חויבה החברה הזרה בפועל בשל הכנסותיה הפסיביות כשהוא מחולק

בסה"כ הרווחים שמקורם בהכנסה פסיבית באותה שנה. למען הסר ספק

מובהר כי יש לוודא שהמס שיילקח בחשבון לצורך חישוב שיעור המס החל

הינו המס הסופי. יובהר כי לצורך חישוב המס הסופי אין לקחת בחשבון

מיסים אשר שולמו ע"י החברה, אשר יכולים לחזור לחברה בעתיד בהתאם

להוראות דיני המס במדינה הזרה, בקרות אירוע מסוים, כגון חלוקת

דיבידנדים בפועל. כלומר מס שלא יוחזר לחברה או לבעלי הזכויות בה בדרך

כלשהי. לעניין סופיות שיעור המס הזר – [ראה דוגמה מספר 4 בנספח א'](#)

[לחוזר](#). כן, יובהר השיעור האמור משקף את שיעור המס האפקטיבי לאחר

ההטבות השונות.

2.1.4. מתקיים אחד מהתנאים הבאים (להלן יקרא קיומו של תנאי אחד לפחות מבין

התנאים הללו – "תנאי ההחזקה"):

2.1.4.1. למעלה מ-50% באחד או יותר מאמצעי השליטה בחנ"ז מוחזקים

במישרין או בעקיפין ע"י תושבי ישראל.

2.1.4.2. למעלה מ-40% באחד או יותר מאמצעי השליטה בחנ"ז מוחזקים

במישרין או בעקיפין ע"י תושבי ישראל, שיחד עם קרוב של אחד

או יותר מהם שהוא תושב חוץ, מחזיקים מעל 50% מאמצעי

השליטה.

2.1.4.3. לתושב ישראל הזכות למנוע קבלת החלטות מהותיות ביחס

לאותו חבר בני אדם.

הגדרת "קרוב" לעניין בדיקת תנאי ההחזקה בסעיף 75ב(ד)(1) הינה

כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה שהוא תושב חוץ, והגדרת "אמצעי שליטה"

הינה כהגדרתם בסעיף 88 לפקודה.

2.2. תנאי הרווח הפאסיבי והגדרת הכנסה פאסיבית

כאמור, על מנת שחבר בני אדם תושב חוץ יסווג כחברה נשלטת זרה חייב להתקיים לגביו גם תנאי הרווח הפאסיבי הקובע שרוב הכנסותיו א רוב רווחיו של חבר בני האדם בשנת המס נובעים מהכנסה פסיבית, כאשר, בעת בדיקת תנאי הרווח הפאסיבי ביחס לחבר בני אדם המוחזק במישרין או בעקיפין ע"י חברה עסקית, יש לבדוק (במקום הכלל האמור בסעיף 2.1.2 לחוזר) את סך "ההכנסות והרווחים הכוללים של החברה העסקית", כפי שיפורט להלן:

2.2.1 הגדרת הכנסה פאסיבית:

הכנסה פסיבית מוגדרת בסעיף 75ב(א)(5) לפקודה, כהכנסה שאינה מגיעה לכדי עסק או משלח יד והיא נובעת מאחד מהמקורות הבאים:

2.2.1.1 הכנסה מריבית או מהפרשי הצמדה.

2.2.1.2 הכנסה מדיבידנד, למעט הכנסה מדיבידנד שמקורו בהכנסה אשר הופקה ע"י "חבר בני אדם מוחזק" ואשר שולם עליה מס בשיעור העולה על 15%. לעניין זה "חבר בני אדם מוחזק" – חבר בני אדם המוחזק במישרין או בעקיפין ע"י החנ"ז בשיעור של 10% לפחות, או בשיעור של 5% לפחות אם מדובר בחבר בני אדם שהזכויות בו נסחרות בבורסה. להלן יקרא דיבידנד שמקורו בהכנסה אשר הופקה ע"י חבר בני אדם מוחזק ואשר שולם עליה מס בשיעור העולה על 15% – "דיבידנד נייטרלי". למען הסר ספק מובהר כי בעת בחינת תנאי הרווח הפאסיבי, דיבידנד נייטרלי לא ייחשב בידי החנ"ז כרווח או כהכנסה, וכן לא יראו אותו כהכנסה לא פאסיבית או כרווח לא פאסיבי; כלומר, הוא לא יילקח בחשבון (לא במונה ולא במכנה) בעת חישוב היחס הקובע את תנאי הרווח הפאסיבי. לעניין דיבידנד נייטרלי – ראה דוגמה מספר 4 בנספח א' לחוזר.

2.2.1.3 הכנסה מתמלוגים.

2.2.1.4 הכנסה מדמי שכירות.

2.2.1.5 תמורה בגין מכירת נכס שאינו נייר ערך ובלבד שמכירת הנכס אינה מסווגת כרווח הון בעסק או משלח יד.

2.2.1.6 תמורה ממכירת נייר ערך שהוחזק ע"י החנ"ז לתקופה של מעל לשנה (להלן – "תמורה לטווח ארוך"), וזאת גם אם מדובר במכירה של נכס במסגרת פעילות המגיעה לכדי עסק או משלח יד לפי דיני המס בישראל או בחוץ לארץ (להלן – "חול"ל"). במקרה שנייר הערך הנמכר הוחזק ע"י החנ"ז לתקופה הקצרה משנה (להלן – "תמורה לטווח קצר"), רווח ההון יסווג כהכנסה פאסיבית ככל שפקיד לא ישתכנע כי מדובר במכירה של נכס במסגרת פעילות המגיעה לכדי

עסק או משלח יד. נטל ההוכחה, כי התמורה לטווח קצר אינה הכנסה פאסיבית יחול על הנישום.

לעניין תנאי הרווח הפאסיבי – ראה [דוגמה מס' 2 ודוגמה מספר 4](#)

בנספח א' לחוזר.

2.2.1.7. הכנסה כלשהי שמקורה בהכנסות או בתמורה כאמור בסעיפים [2.2.1.1 עד 2.2.1.6](#) לעיל, אף אם היא הכנסה מעסק או ממשלח יד. מטרת הוראה זו היא למנוע "כיבוס" של הכנסה פאסיבית להכנסה שאינה פאסיבית באמצעות דרישת הוצאות שונות כגון דמי ניהול.

דוגמה:

תושב ישראל מחזיק 100% בחברה זרה העוסקת במתן שירותי ניהול. חברה זו מחזיקה 100% בחנ"ז שלה הכנסות פסיביות בסך 100,000 ₪ בשנה. החנ"ז מעבירה סך של 100,000 ₪ כדמי ניהול לחברת האם ולפיכך אין לה רווחים. החברה האם טוענת לרווח עסקי. בכדי לשמור על אופי ההכנסה, יראו בכל הכנסה שמקורה בהכנסה פסיבית, כהגדרתה בסעיף 75ב(א)(5), כהכנסה פסיבית אפילו אם היא הכנסה עסקית בידי מקבלה. תוצאה זו לא תעיד בהכרח כי מקבלת ההכנסה היא חנ"ז, אלא אם כן היא עומדת בעצמה בכל יתר תנאי ההגדרה.

סיווג הכנסת החנ"ז למקורות ההכנסה השונים המפורטים לעיל תעשה בהתאם לדיני המס בישראל.

2.2.2. הכנסותיה ורווחיה הכוללים של חברה עסקית:

חברה עסקית מוגדרת בסעיף 75ב(א)(7) כדלקמן: "חבר בני אדם תושב חוץ שרוב הכנסותיו ורווחיו אינם הכנסות פסיביות".

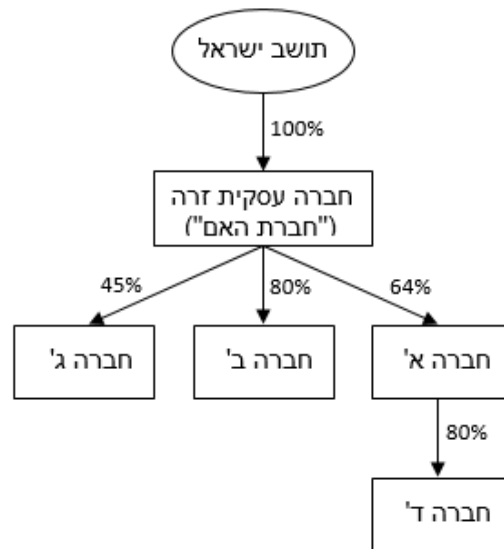
בעת בדיקת תנאי הרווח הפאסיבי ביחס לחבר בני אדם המוחזק במישרין או בעקיפין ע"י חברה עסקית, יש לבדוק בהתאם לסיפא של סעיף 75ב(א)(1)(ב) האם סך "ההכנסות והרווחים הכוללים של החברה העסקית" נובעים מהכנסה פסיבית, לאור הגדרת המונח "הכנסות ורווחים כוללים" שבסעיף 75ב(א)(6) לפקודה, כדלקמן: "**הכנסות ורווחים כוללים של חברה עסקית – הכנסותיה ורווחיה וכן חלקה היחסי, במישרין או בעקיפין, בהכנסות וברווחים של כל חבר בני אדם בשרשרת החברות שבו היא מחזיקה, במישרין או בעקיפין; לעניין זה, שיעור חלקה היחסי של החברה העסקית בעקיפין בהכנסות וברווחים כאמור, יחושב ע"י הכפלת שיעורי הזכויות ברווחים בכל חבר בני**

אדם בשרשרת החברות שבו מחזיקה החברה העסקית בעקיפין; כלומר, יש להביא בחשבון את סכום הכנסותיה ורווחיה של החברה העסקית וכן את חלקה היחסי במישרין או בעקיפין בהכנסות וברווחים של כל חבר בני אדם בשרשרת החברות שבו היא מחזיקה במישרין או בעקיפין. ייחוס הרווחים מחבר בני אדם מוחזק לחברה העסקית, יעשה על פי הכפלת שיעורי הזכויות ברווח בכל חבר בני אדם שבשרשרת החברות. במידה ורוב סכום הכנסותיה או סכום רווחיה של החברה העסקית הם הכנסות או רווחים פסיביים יראו את תנאי ההכנסה הפסיבית כמתקיים ביחס לכל החברות המוחזקות ע"י החברה העסקית; החברה העסקית עצמה אשר מחזיקה כאמור בחברות האשכול לא תחשב לחנ"ז.

בחינת ההכנסות הפסיביות בחברה המוחזקת ע"י חברה עסקית:

דוגמה מספר 1:

לחברה זרה עסקית (להלן – "חברת האם") בבעלות מלאה של תושב ישראל, נבעו רווחים בשנת המס בסך 100,000 ₪ מפעילות עסקית, ובסך 50,000 ₪ מפעילות פסיבית. החברה מחזיקה בשלוש חברות. להלן נתוני ההחזקה והפעילות העסקית:

חברה ג'	חברה ב'	חברה א'	
45%	80%	64%	שיעור החזקה בזכויות לרווחים
₪ 25,000	₪ 150,000	₪ 80,000	רווח עסקי
₪ 150,000	₪ 300,000	₪ 5,000	רווח פסיבי

הסבר לטבלה:

שיעור ההחזקה בחברה א' הוא 64%, יש לה רווח עסקי בסך 80,000 ₪, ורווח פסיבי בסך 5,000 ₪.

שיעור ההחזקה בחברה ב' הוא 80%, יש לה רווח עסקי בסך 150,000 ₪, ורווח פסיבי בסך 300,000 ₪.

שיעור ההחזקה בחברה ג' הוא 45%, יש לה רווח עסקי בסך 25,000 ₪, ורווח פסיבי בסך 150,000 ₪.

המשך הדוגמה:

חברה א' מחזיקה ב-80% מחברה ד', שלה רווח פסיבי בלבד של 150,000 ₪. שאר בעלי המניות בחברות השונות הינם תושבי חוץ.

הערה: לשם פשטות נערכים החישובים בדוגמה לגבי רווחים בלבד ולא לגבי הכנסות. בפועל, יש לערוך בדיקה גם לגבי הכנסות ככל שמבחן הרווח אינו מתקיים.

להלן טבלה המציגה את אופן החישוב הנדרש לשם קביעה, האם יש לראות בחברת האם הזרה כחברה שרוב רווחיה הכוללים פסיביים, דבר שיאפשר לראות בחברות המוחזקות על ידה, אם הן מקיימות את שאר תנאי הסעיף, כחברות חנ"ז.

החברה	שיעור החזקה בחברה (חלק יחסי ברווח)	הכנסה עסקית	הכנסה פסיבית
האם	לא רלוונטי	100,000	50,000
חברה א'	64%	51,200	3,200
חברה ב'	80%	120,000	240,000
חברה ג'	45%	11,250	67,500
חברה ד'	$64\% * 80\% = 51.2\%$	איך	76,800
סה"כ		282,450 ₪	437,500 ₪

הסבר לטבלה:

לחברה האם הכנסה עסקית בסך 100,000 ₪, והכנסה פסיבית בסך 50,000 ₪.

שיעור ההחזקה של החברה האם בחברה א' (חלק יחסי ברווח) הוא 64%, ההכנסה העסקית שלה היא 51,200 ₪ וההכנסה הפסיבית היא 3,200 ₪.

שיעור ההחזקה של החברה האם בחברה ב' (חלק יחסי ברווח) הוא 80%, ההכנסה העסקית היא 120,000 ₪ וההכנסה הפסיבית היא 240,000 ₪.

שיעור ההחזקה של החברה האם בחברה ג' (חלק יחסי ברווח) הוא 45%, ההכנסה העסקית היא 11,250 ₪ וההכנסה הפסיבית היא 67,500 ₪.

חברת האם מחזיקה בחברה ד' באמצעות חברה א', לכן שיעור ההחזקה של החברה האם בחברה ד' (חלק יחסי ברווח) הוא 64% (שיעור ההחזקה של חברת האם בחברה א') כפול 80% (שיעור ההחזקה של חברה א' בחברה ד'), שווה ל-51.2%. בחברה ד' לא קיימת הכנסה עסקית, וההכנסה הפסיבית היא 76,800 ₪.

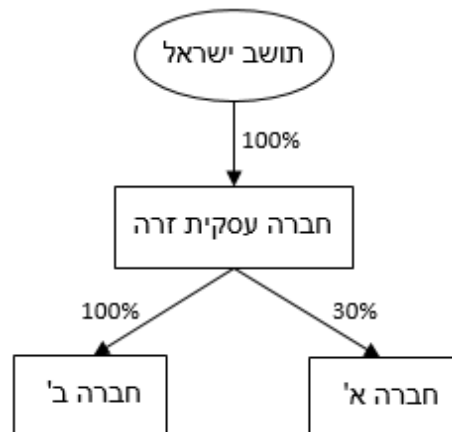
סך הכל הכנסה עסקית של כל החברות יחד הוא 282,000 ₪.
 סך הכל הכנסה פסיבית של כל החברות יחד הוא 437,500 ₪.

המשך הדוגמה:

לפיכך יש לראות בחברת האם כחברה שרוב הכנסתה הכוללת או שרוב רווחיה הכוללים נובעים מהכנסה פסיבית. כל החברות בהן חברת האם מחזיקה, עשויות להיחשב כחנ"ז, אם תקיימנה את שאר תנאי הסעיף. במקרה האמור גם חברה א' תחשב כחנ"ז וזאת כיוון שמתקיים תנאי הרווח הפאסיבי (שכן חברה א' מהווה **חבר מוחזק** – הואיל והיא מוחזקת ע"י חברה עסקית אשר רוב רווחיה הכוללים נובעים מהכנסה פסיבית), וכן מתקיים תנאי ההחזקה (למעלה מ-50% מאמצעי השליטה בה מוחזקים בעקיפין ע"י תושב ישראל). חברה ג' לא תחשב כחנ"ז כיוון שאינה עומדת בתנאי ההחזקה (למעלה מ-50% מאמצעי השליטה כפי שיוסבר [בסעיף 2.3 להלן](#)). כך גם, חברות ב' ו-ד' עומדות בתנאי הרווח הפאסיבי ובתנאי ההחזקה (מהוות חבר בני אדם המוחזק במישרין או בעקיפין, בידי החבר המוחזק), ולפיכך הן עשויות להיחשב כחנ"ז. חברת האם, שהיא חברה עסקית, לא תוגדר כחנ"ז מאחר והיא עצמה לא מוחזקת ע"י חברה עסקית, ורוב רווחיה והכנסותיה אינם פסיביים.

דוגמה מספר 2:

להלן מבנה החזקות:

לחברה העסקית הכנסות עסקיות בסך 10,000 ₪
לחברה א' הכנסות פסיביות בסך 100 ₪ והכנסות עסקיות בסך 1,000 ₪
לחברה ב' הכנסות פאסיביות בסך 1,000,000 ₪.
בחברה ב' שאר בעלי המניות הם תושבי חוץ.

ניתן לראות, כי אם חברה ב' לא הייתה קיימת הרי שמרבית הכנסותיה הכוללות של החברה העסקית היו מהכנסה אקטיבית (שאינה פסיבית) ואז חברה א' לא הייתה נחשבת כחנ"ז (שכן לא היה מתקיים תנאי הרווח הפאסיבי). במצב הנוכחי, עקב קיומה של חברה ב' בעלת הכנסה פסיבית משמעותית, הרי שהיא גורמת לכך שמרבית הכנסותיה הכוללות של החברה העסקית הן פסיביות. כתוצאה מכך תוגדר חברה א' כחנ"ז אף שמרבית הכנסותיה של חברה זו כשלעצמה אינן פסיביות. חברה ב' לא תוגדר כחנ"ז בשל שיעור ההחזקה הנמוך של תושבי ישראל (לא מתקיים תנאי ההחזקה), כמוסבר [בסעיף 2.3 להלן](#).

2.2.3. אופן חישוב סכום ההכנסה הפאסיבית והרווחים הפאסיביים:

2.2.3.1. חישוב סכום ההכנסה, סכום הרווחים, וסכום ההכנסה הפסיבית
החישוב יקבע בהתאם לדיני המס החלים. החל מתיקון 198 מוגדרים "דיני המס החלים" בסעיף 175ב(ב) ו-ג) לפקודה כדלקמן:
א. לגבי חבר בני אדם שהוא תושב מדינה גומלת המגיש דו"ח על הכנסותיו או נישום באותה מדינה – דיני המס באותה מדינה תוך התאמות מסוימות המפורטות בסעיף 175ב(ג) (להלן – "הרווח המותאם"), אשר יפורטו להלן.
ב. בכל מקרה אחר – על פי דיני המס בישראל.

2.2.3.2. הרווח המותאם

הרווח המותאם הנו הרווח לצורך מס במדינת המושב של החנ"ז או במדינה הגומלת שבה החנ"ז מפיקה את הכנסתה ורווחיה בשנת המס, לפי העניין, בתוספת אלה:

2.2.3.2.1. דיבידנד או רווח הון וזאת גם אם הם פטורים ממס או כלל לא מהווים הכנסה לפי דיני המס באותה מדינה – לעניין זה "רווח הון" – למעט "רווח הון במסגרת שינוי מבנה שמהותו דחיית מס" (להלן – "שינוי מבנה על פי דין"), כלומר רווח הון במסגרת שינוי מבנה שבו החברה הקולטת נכנסת בנעלי החברה המעבירה

לעניין יום הרכישה והמחיר המקורי של הנכס המועבר, החברה המעבירה אינה מכירה ברווח ועלות הנכס בידי החברה הקולטת הנה העלות המקורית של החברה המעבירה. על פי רוב, דיני המס במדינת המושב של החנ"ז יכללו מגבלות נוספות ביחס לעסקת שינוי המבנה על פי דין כגון: תקופת החזקה מינימאלית בנכס המועבר, הגבלת קיזוז הפסדים, וכדומה.

מובהר כי, שינוי מבנה על פי דין לא כולל שחלוף של מקרקעין במקרקעין; כלומר, שינוי מבנה על פי דין שבמסגרתו מועברים מקרקעין מחוץ לישראל מחבר בני אדם תושב חוץ לאדם אחר, ייחשב להכנסה פאסיבית ככל שהוא אינו מהווה תמורה ממכירת נכס ששימש את החנ"ז בעסק או משלח יד. מובהר, כי הוראה זו אינה חלה לגבי שינוי מבנה שמהותו דחיית אירוע המס במדינת המושב של החנ"ז, מקום שאותו אירוע מס מסווג כהכנסה מדיבידנד באותה מדינה.

לעניין שינוי מבנה על פי דין – ראה [דוגמה מספר 5](#) [בנספח לחוזר זה](#).

2.2.3.2.2 סכומים שנוכו לצורך מס שאינם מוכרים כהוצאה או

כניכוי לפי כללי חשבונאות מקובלים כמפורט להלן:

- ריבית רעיונית.
- תמלוגים רעיוניים.
- פחת בשל עלות שלא שולמה בפועל או פחת מעבר לעלות ששולמה בפועל.
- הוצאות נוספות כפי שיקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת.

2.3. תנאי ההחזקה

תנאי ההחזקה המפורט [בסעיף 2.1 לחוזר](#), מחייב החזקה של תושבי ישראל באחד או יותר מאמצעי השליטה של החנ"ז בשיעור המאפשר כעיקרון שליטה על מדיניות החברה הזרה. אמצעי שליטה מוגדרים בהתאם לסעיף 88 לפקודה כדלקמן:

"אמצעי שליטה", בחבר בני אדם – כל אחת מאלה:

1. הזכות לרווחים.

2. הזכות למנות דירקטור או מנהל כללי בחברה, או בעלי תפקידים דומים בחבר בני-אדם אחר.
3. זכות הצבעה באסיפה כללית בחברה, או בגוף מקביל לה בחבר-בני-אדם אחר.
4. הזכות לחלק ביתרת הנכסים לאחר סילוק החובות בעת פירוק.
5. הזכות להורות למי שלו זכות מן הזכויות האמורות בפסקאות 1 עד 4 על הדרך להפעלת זכותו.
- והכל, בין שהיא מכח מניות, זכויות למניות או זכויות אחרות, ובין בכל דרך אחרת, לרבות באמצעות הסכמי הצבעה או נאמנות."

2.3.1. בהתאם להגדרת "תושב ישראל" בסעיף 75ב(א)(15), המונח תושב ישראל כולל גם אזרח ישראל שהוא תושב האזור כהגדרתו בסעיף 3א לפקודה, אך הוא אינו כולל תושב ישראל לראשונה או תושב חוזר ותיק כמשמעותם בסעיף 14א), וזאת עד תום 10 השנים ממועד הפיכתם לתושבי ישראל. קיימת אפשרות נוספת, לפיה יראו כאילו מרבית אמצעי השליטה נמצאים בידי תושבי ישראל וזאת אם לתושב ישראל כאמור, ישנה הזכות למנוע קבלת החלטות בעניין באחד או יותר מאמצעי השליטה המפורטים בסעיפים 1 עד 4 להגדרת "אמצעי שליטה" בחבר בני האדם (להלן – "זכויות מניעה"), לרבות החלטות לעניין חלוקת דיבידנד או פירוק. במקרה כאמור, אין כל חשיבות לשיעור ההחזקה באמצעי השליטה בחבר. הוראה זו מטרתה למנוע החזקה של תושבי ישראל בזכויות "וטו" בהיקף המהווה תחליף לשליטה ביותר מ-50% מאמצעי השליטה. בדיקת זכויות המניעה צריכה להיעשות בכל חבר בני אדם זר לכשעצמו, וביחס לתמונה העולה ממכלול זכויות המניעה. יש לבחון את כל אמצעי השליטה שבידי תושבי ישראל בנפרד זה מזה כמפורט בדוגמה להלן:

דוגמה – ליחידים תושבי ישראל החזקה בחברה זרה בשיעורים הבאים:

אחוז החזקה	אמצעי השליטה
40%	זכות לרווחים
38%	זכויות הצבעה
50%	זכות למינוי דירקטורים
28%	זכויות בפירוק

ליחידים אלו אין שליטה במישרין, הואיל ואין שליטה בשיעור הגבוה מ-50% באמצעי שליטה כלשהו.

2.3.2. שליטה בעקיפין

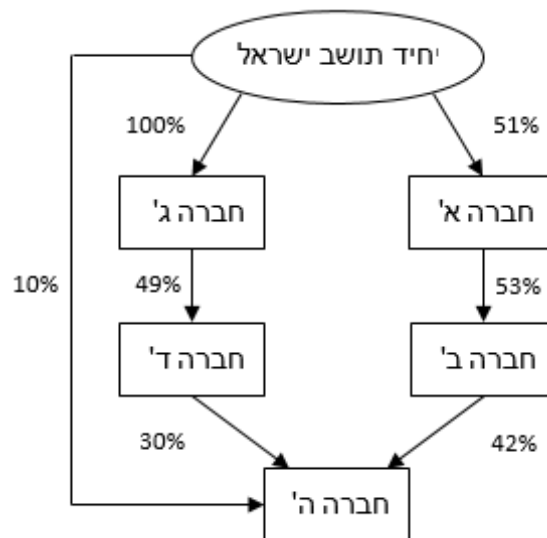
שליטה בעקיפין פירושה שליטה בחבר בני אדם אחד באמצעות שליטה בחבר בני אדם אחר המחזיק בו. לעניין זה, נקבע בסעיף 75ב(א)(1)(ד)(2) לפקודה, כי חישוב החזקה בעקיפין בחבר בני אדם מסוים הנמצא בשרשרת חברות ייעשה לפי הוראות אלה:

2.3.2.1. אם שיעור ההחזקה בכל אחד מחברי בני האדם שבשרשרת החברות מחזיקות בחבר המסוים עולה על 50%, ייחשב שיעור ההחזקה בו (במסלול השרשרת) בהתאם לשיעור ההחזקה בו במישרין.

2.3.2.2. אם שיעור ההחזקה באחת החברות בשרשרת המחזיקות בחבר המסוים בעקיפין לא עלה על 50% תחשב ההחזקה בו בעקיפין בשיעור אפס.

דוגמה – חישוב שיעור ההחזקה בעקיפין:

נתון מבנה חברות כדלקמן:

במצב זה חברה ה' תהיה חנ"ז (בהנחה שמתקיימים שאר התנאים) כמסובר להלן:

החזקה ישירה (של היחיד) – 10%; החזקה עקיפה דרך חברה ב' – 42%. כיוון שהיחיד מחזיק מעל 50% בחברה א' וזו מחזיקה מעל 50% בחברה ב' יילקחו בחשבון אחוזי ההחזקה הישירים של חברה ב' בחברה ה' (42%). החזקה עקיפה דרך חברה ד' – 0%. היחיד אמנם מחזיק מעל 50% בחברה ג', אולם חברה ג' מחזיקה פחות מ-50% בחברה ד'. מכאן, שאין להתחשב בהחזקה של התושב הישראלי בחברה ה' באמצעות חברה ד'. סה"כ החזקה של היחיד תושב ישראל בחברה ה' – 52%.

2.3.3. מועד בדיקת שיעור השליטה

מועד ההחזקה באחד מאמצעי השליטה לצורך מבחן ההחזקה או ביכולת למנוע קבלת החלטות ניהוליות מהותיות הוא באחד משני מועדים:

- תום שנת המס.
 - ביום כלשהו בשנת המס וביום כלשהו בשנת המס שלאחריה.
- כך, לדוגמא, אם במהלך שנת המס הוחזקה החברה בידי תושבי ישראל בשיעור של מעל 50%, ולפני תום שנת המס מכר תושב ישראל אמצעי שליטה, כך ששיעור ההחזקה של תושבי ישראל בתום השנה היה מתחת ל-50%, וביום כלשהו בשנה העוקבת שוב החזיקו תושבי ישראל בלמעלה מ-50% מאמצעי השליטה, יראו לגבי שנת המס הראשונה מבין השתיים את תנאי ההחזקה בלמעלה מ-50% מהזכויות כמתקיים.

3. בעל שליטה בחנ"ז

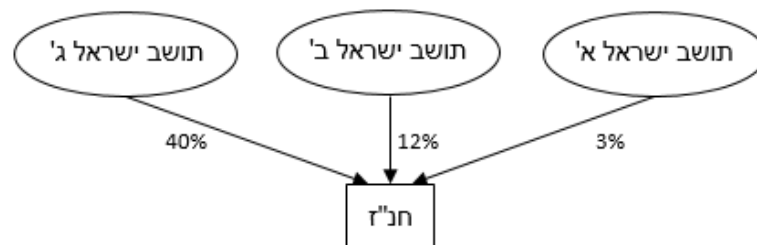
3.1. הגדרה

לאחר שנקבע בהתאם למבחנים שבסעיף 75ב(א)(1) לפקודה, כי חבר בני אדם תושב חוץ הוא חנ"ז, יש למסות את בעלי השליטה בגין קבלת דיבידנד רעיוני בגובה סכום הרווחים שלא שולמו בשנת המס.

בעל שליטה בחנ"ז הוא תושב ישראל המחזיק ב-10% לפחות, באחד או יותר מאמצעי השליטה בחנ"ז, במישרין או בעקיפין, לבדו או יחד עם אחר. בדיקת שיעורי ההחזקה של בעל השליטה בחנ"ז, תעשה גם במקרה זה, באחד ממועדים אלה:

- תום שנת המס הנבדקת, או;
- יום כלשהו בשנת המס הנבדקת וביום כלשהו בשנת המס העוקבת לשנת המס הנבדקת.

דוגמה – להלן פירוט ההחזקה בזכויות לרווחי החנ"ז:

בנוסף להחזקתו של א' ב-3% מהזכויות לרווחים, מחזיק הנ"ל 10% בזכויות למינוי דירקטורים. למרות שתושב א' מחזיק רק 3% בזכויות לרווחים, הוא ייחשב לבעל שליטה וימוסה על חלקו היחסי (3%). במקרה זה, גם ב' ו-ג' יחשבו כבעלי שליטה.

המונח "יחד עם אחר" מוגדר בסעיף 75ב(א)(4) כדלקמן: "יחד עם קרובו וכן יחד עם מי שאינו קרובו, אם הם תושבי ישראל ויש ביניהם שיתוף פעולה דרך קבע על פי הסכם בעניינים המהותיים של החברה, במישרין או בעקיפין".

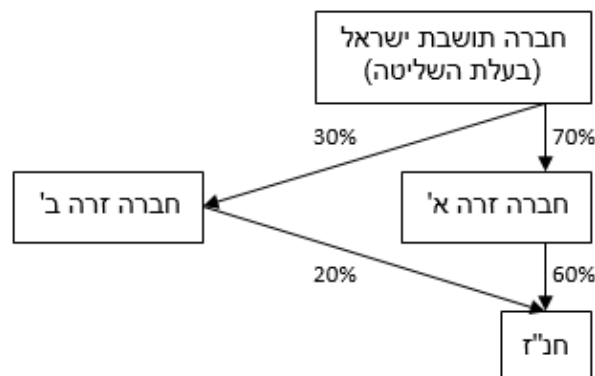
דוגמה מספר 1 – תושב ישראל מחזיק בחנ"ז בשיעור 8%. אחיו, תושב ישראל אף הוא, מחזיק בחנ"ז בשיעור של 2%. שני האחים יחשבו לבעלי שליטה, כיוון ששניהם עונים על התנאי "תושב ישראל המחזיק ... יחד עם אחר ב-10% לפחות באחד מאמצעי השליטה...". לפיכך ימוסה כל אחד לפי שיעור החזקתו בזכויות לרווחים.

דוגמה מספר 2 – חברה העונה על תנאי חנ"ז מוחזקת ע"י יחיד תושב ישראל וחברה תושבת ישראל בשיעור של 5% כל אחד. היחיד אינו בעל שליטה כאמור בהגדרה לעיל. ואולם, הוא הגיע להסכמה עם בעלת המניות האחרת – חברה תושבת ישראל כי בכל מקרה ישתפו פעולה ביניהם בהחלטה על מינוי בעלי תפקידים בכירים בחברה. כיוון שמינוי כאמור הוא עניין מהותי של החברה יש לפי הגדרת "יחד עם אחר" לראות בכל אחד מבעלי המניות האמורים כבעל שליטה, כיוון שיחדיו הם מחזיקים 10% בחנ"ז.

3.2 מיסוי בעל השליטה

3.2.1 סעיף 75ב(ב)(1) קובע כי בעל שליטה בחנ"ז שיש לה רווחים שלא שולמו, יראו אותו כאילו קיבל כדיבידנד את חלקו היחסי באותם רווחים. בהתאם לסעיף 75ב(א)(8) יחוס הרווח לבעל השליטה יעשה לפי חלקו היחסי של בעל השליטה בזכויות לרווחים בחנ"ז בתום שנת המס. במקרה של החזקה בזכויות אלו בעקיפין יחושב חלקו היחסי ע"י הכפלת שיעור הזכויות ברווחים בכל חבר בני אדם שבשרשרת. בחישוב זה תילקחנה בחשבון גם החזקות בשרשרת בשיעור הנמוך מ-50%.

דוגמה – חברה תושבת ישראל מחזיקה בדרך הבאה בחברה העונה על הגדרת חנ"ז.

שיעור החזקה של בעל השליטה, לעניין החזקה באמצעי שליטה הוא 60%. חלקו היחסי של בעל השליטה ברווחים שלא שולמו יחושב כדלקמן: 70% כפול 60% ועוד 30% כפול 20% שווה ל-48%. כלומר, מהרווח שלא חולק יש לייחס לחברה תושבת ישראל 48%, שימוסו כאילו חולקו לחברה כדיבידנד. סעיף 75(ב)2 לפקודה קובע כי במקרים בהם נרכשו אמצעי שליטה במהלך השנה, יחושב חלקו היחסי של בעל השליטה לפי תקופת ההחזקה היחסית באמצעי השליטה.

דוגמאות:

דוגמא 1 – נרכשו 10% ב-1.4 ו-70% ב-1.12. יחושב 80% על פני חודש אחד ו-10% על פני שמונה חודשים.
דוגמא 2 – נרכשו 80% ב-1.4 וב-1.12 נמכרו 70%. יחושב 10% על פני תשעה חודשים.

3.2.2. שיעורי המס החל על בעל השליטה בחנ"ז בשל יחוס דיבידנד רעיוני יהיו כדלקמן:

3.2.2.1. יחיד – בהתאם להוראות סעיף 125(ב)2 לפקודה – 30%. מובהר, כי על הכנסתו החייבת של בעל השליטה בשנת המס יחולו הוראות סעיף 121(ב) לפקודה (מס על הכנסות גבוהות), וזאת כמשמעות המונח "הכנסתו החייבת" בסעיף זה.

3.2.2.2. חברה – בהתאם להוראות סעיף 126(ג) לפקודה קיימות שתי חלופות:

- מס חברות בשיעור 25%.
- לבקשת חברה העונה על התנאים שנקבעו בסעיף 126(ג) לפקודה, יראו את ההכנסה מדיבידנד כהכנסה בגובה הדיבידנד ברוטו בתוספת המס ששולם בחו"ל על ההכנסה ממנה חולק הדיבידנד. הכנסה זו תחויב במס חברות בשיעור הקבוע בסעיף 126(א) לפקודה, וינתן זיכוי על מס ששולם בחו"ל בגין הכנסה זו, בכפוף להוראות סעיפים 126(ה) ו-203(ב) לפקודה.

סעיף 75(ב)3 לפקודה בא למנוע מצב שבו שני תושבי ישראל ימוסו על אותה הכנסה פסיבית. הסעיף קובע, כי רק בעל השליטה הראשון במהלך השרשרת ימוסה על הכנסה מהחנ"ז.

דוגמה:

יחיד תושב ישראל מחזיק ב-100% ממניות חברה תושבת ישראל. החברה מחזיקה ב-55% ממניות חנ"ז. היחיד מחזיק 8% באופן ישיר. לפי הגדרת בעל שליטה הן החברה תושבת ישראל והן היחיד הינם בעלי שליטה בחנ"ז. החברה ישירות והיחיד במישרין ובעקיפין. על מנת למנוע מצב של כפל מס שבו תמוסה החברה לגבי 55% והיחיד לגבי 63% מהרווחים קובע הסעיף הקלה, כך שהיחיד לא ימוסה על אותם רווחים שלגביהם מוסתה החברה (55%).

4. רווחים שלא שולמו

4.1. סעיף 75ב(א)(12) רישא מגדיר רווחים שלא שולמו כדלקמן: **"רווחים שמקורם בהכנסה פאסיבית של חברה נשלטת זרה שהופקה בשנת המס, אשר לא שולמו לבעלי הזכויות בה במהלך אותה שנה, למעט רווחים שמקורם בדיבידנד שהתקבל מחבר בני אדם תושב חוץ ואשר הוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי מקורו בהכנסה ששולם עליה מס זר בשיעור העולה על 15%, ובלבד ששיעור ההחזקה, במישרין או בעקיפין, של החברה הנשלטת הזרה מקבלת הדיבידנד בחבר בני האדם משלם הדיבידנד הוא 5% לפחות בחברה הנסחרת בבורסה מחוץ לישראל או 10% לפחות בחברה בחישוב הרווחים כאמור יופחתו המסים החלים על ההכנסה הפסיבית של החברה הנשלטת הזרה, הפסדיה לאותה שנה והפסדיה המועברים משנים קודמות שמקורם בהכנסות כאמור; לעניין זה, יחושבו סכומי הרווחים, המס הזר, סכומי ההפסדים ואופן קיזוזם, כאמור בסעיף 75ב(ב) ו-(ג)".** לעניין רווחים שלא שולמו – ראה **דוגמאות מספר 2 ו-4** **בנספח לחוזר זה.**

4.2. המונח **"רווחים שלא שולמו"** בא ליתן קירוב לסכום הרווחים הפאסיביים של החברה הנשלטת הזרה אשר נצברו בשנת המס אשר ניתן היה לחלקם כדיבידנד. על מנת לקבוע מהו הסכום שניתן היה לחלק כדיבידנד, יש להתחשב גם בהפסדים הפאסיביים ובהפסדים ממקורות אחרים (להלן – **"הפסדים אחרים"**) בהם עמדה החברה הזרה ובמס הזר אשר שולמו על ידה. לכן, מסכום הרווחים הפאסיביים, יוחסר המס הזר ששולם בגינם בפועל, והפסדים ממקורות מסויימים כפי שיפורט להלן ובכפוף להוראות סעיף 75ב(א)(12) שקובע כדלקמן: **"בחישוב הרווחים כאמור יופחתו המסים החלים על ההכנסה הפאסיבית של החברה הנשלטת הזרה, הפסדיה לאותה שנה והפסדיה המועברים משנים קודמות שמקורם בהכנסות כאמור"**.

4.3. בהתאם לאמור לעיל, מובהר כי לעניין חישוב סכום הרווחים שלא שולמו, ולעניין זה בלבד, ניתן לקזז הפסד שנתי שוטף של החנ"ז כנגד רווחים פאסיביים, וזאת ללא תלות במקור ההכנסה ממנו נובע ההפסד השוטף. גם הפסדים מועברים משנים קודמות שמקורם בהכנסה פאסיבית יופחתו בעת חישוב סכום הרווחים שלא שולמו. הפסדים משנים

קודמות שאין מקורם בהכנסה פאסיבית, לא יותרו בקיזוז כנגד סכום הרווחים שלא שולמו.

4.4. סכומי הרווחים, המס הזר, סכומי ההפסדים ואופן קיזוזם, יחושבו בהתאם לדיני המס החלים כהגדרתם בסעיפים 175ב(ב) ו-ג). למען הסר ספק, האמור לעיל לעניין כללי קיזוז הפסדי החנ"ז (להלן – "כללי הקיזוז"), יחול רק בכפוף לכך שמתקיים האמור להלן:

- לגבי חנ"ז שהיא תושבת מדינה גומלת המגישה דו"ח על הכנסותיה או הנישומה במדינה כאמור – כללי הקיזוז אינם עומדים בסתירה לדיני המס החלים באותה מדינה גומלת.

- לגבי חנ"ז אחרת – כללי הקיזוז אינם עומדים בסתירה להוראות סעיפים 29 ו-92 לפקודה.

4.5. במסגרת תיקון 198 לפקודה שונתה הגדרת המונח "דיני המס החלים". בשל מעבר בין שיטות החישוב (לפני התיקון ולאחריו), אשר נובע משינוי בהגדרת "דיני המס החלים", יש להתחשב בהכנסות והוצאות אשר נרשמו או שלא נרשמו בשנים קודמות, על מנת למנוע כפל ברישום הכנסה/הוצאה או אי רישום הכנסה/הוצאה.

5. מתן זיכוי בגין מס זר – סעיף 75ב(ד1) לפקודה

5.1. עובר לתיקון 198, קבע סעיף 75ב(ג) לפקודה, כי בעת חישוב סכום המס החייב בידי בעל השליטה בחנ"ז בגין הדיבידנד המיוחס לו מכוח הוראות סעיף 75ב(ב)(1) לפקודה, יינתן זיכוי מהמס בגובה המס הזר שהיה משולם אילו חולקו הרווחים שלא שולמו בפועל לבעל השליטה (להלן – "הזיכוי הרעיוני"). הוראה זו, עודדה קיומם של תכנוני מס אשר יצרו "שומר מסך", שימנע את תשלום המס בגין הדיבידנד הרעיוני, וזאת תוך הקמת מבנה החזקות הכולל חברות זרות נוספות בין החנ"ז לבין בעל השליטה, שמטרתו ליצור זיכוי רעיוני בחנ"ז, מבלי שיש כל כוונה לחלק דיבידנד ולשלם מס במדינות התושבות של אותן חברות זרות.

5.2. בתיקון 198 בוטל סעיף 75ב(ג) לפקודה. משנת המס 2014 ואילך, יינתן זיכוי בגין מס זר אשר יוטל בפועל בעת חלוקת רווחים שלא שולמו לבעל השליטה. מנגנון הזיכוי בגין המס הזר ששולם בפועל מפורט בסעיף 75ב(ד1) לפקודה.

5.2.1. בהתאם לסעיף 75ב(ד1), בשנת החלוקה בפועל של הרווחים שלא שולמו, אשר התחייבו בשנות המס הקודמות כדיבידנד רעיוני מכוח סעיף 75ב(ב)(1), יזכה המס הזר שיוטל בפועל בשל חלוקת הדיבידנד כנגד מסי ישראל בהתאם למדרג המוצג להלן:

5.2.1.1. תחילה, המס הזר יזכה כנגד המס החל על הכנסות חוץ שהיו לבעל השליטה בשנת המס מכל מקור שהוא.

5.2.1.2. נותרה יתרת מסי חוץ לזיכוי אשר לא קוזזה כנגד המס החל על הכנסות בעל השליטה אשר הופקו מחוץ לישראל, תזוכה היתרה כנגד המס החל על הכנסות בעל השליטה אשר הופקו בישראל בשנת המס מכל מקור שהוא.

5.2.1.3. נותרה יתרת מסי חוץ לזיכוי לאחר זיכוי המס הזר כנגד המס החל על הכנסות החוץ של בעל השליטה בשנת המס ולאחר זיכוי המס הזר כנגד המס החל על הכנסות בעל השליטה שהופקו בישראל בשנת המס, תשלום היתרה בפועל לבעל השליטה במועד הגשת הדו"ח של בעל השליטה לשנת המס שבה נוכה בפועל המס הזר.

5.2.2. סכום הזיכוי שיינתן כנגד המס החל על הכנסות בעל השליטה והתשלום בפועל שיוחזר לו, לא יעלו על סכום הזיכוי שבעל השליטה היה יכול לקבל בהתאם למגבלות החלות על זיכוי מסי חוץ בסעיפים 126(ה), 203(ב) ו-204(ב), לפי העניין (להלן – "מגבלת הזיכוי"), והוא לא יעלה על סכום המס ששולם בפועל ע"י בעל השליטה בהתאם לסעיף 75ב(ב)(1) על אותם הרווחים, כאשר סכום המס כאמור מתואם לפי שיעור עליית המדד מתום שנת המס שבה חויב הדיבידנד הרעיוני ועד למועד תשלום הדיבידנד בפועל (להלן – "מגבלת המס הממודד").

5.2.3. נותרה יתרת תשלום מס זר אשר לא זוכתה או הוחזרה לבעל השליטה בשל מגבלת הזיכוי או בשל מגבלת המס הממודד כאמור לעיל ושמקורה במיסי חוץ אשר הוטלו על אותו דיבידנד (למעט מיסי חוץ שאינם מוטלים במישרין לפי סעיפים 203(ב) ו-126(ג)), יראו אותה כמס חוץ ששולם בשנה בה התקבל הדיבידנד בפועל ויחולו עליה הוראות סעיף 205א(א) לפקודה.

6. חלוקת דיבידנד בפועל מתוך רווחים שלא שולמו

6.1. כללי

סעיף 75ב(ד) לפקודה קובע את המנגנון למניעת כפל המס שיחול בעת חלוקת דיבידנד שמקורו ברווחים שהתחייבו במס בשנות מס קודמות מכוח סעיף 75ב(ב)(1). עובר לתיקון 198, מנגנון מניעת כפל המס על הדיבידנד המחולק היה מנגנון של זיכוי, ואילו החל מתיקון 198 המנגנון למניעת כפל המס הנו מנגנון של הפחתה/ניכוי.

6.2. סעיף 75ב(ד) עובר לתיקון 198

במידה וחולק דיבידנד בפועל ע"י החנ"ז מתוך רווחים שבעל השליטה מוסה בגינם בעבר בהתאם לסעיף 75ב(ב) לפקודה, יהיה הדיבידנד חייב במס ויינתן זיכוי בגין המס ששולם בעבר על הרווחים שלא שולמו, אך עד גובה המס שעל בעל השליטה לשלם בעת חלוקת

הדיבידנד בפועל. סכום הזיכוי הוצמד למדד המחירים לצרכן מתום שנת המס בה חויב בעל השליטה במס על דיבידנד רעיוני ועד למועד החלוקה בפועל. נותרה יתרת זיכוי, ניתן היה להפחיתה בשנים הבאות כנגד המס אשר יחויב בגין דיבידנד שיחולק ע"י אותה חברה. במידה ובעל השליטה העביר את אמצעי השליטה שברשותו לחליפו, נכנס האחרון לנעליו של בעל השליטה.

חליפו מוגדר בסעיף 75ב(ד) לפקודה כמי שקיבל מבעל השליטה את המניה במכירה פטורה ממס (כגון מתנה פטורה לתושב ישראל). הסדר כאמור, לפני משורת הדין ולהנחת דעתו של פקיד השומה, יחול גם על יורשיו של בעל השליטה. יודגש כי אם בעת חלוקת הדיבידנד נוכח במקור מס במדינת המושב של החברה, היה בעל השליטה זכאי בנוסף לזיכוי על פי סעיף 75ב(ד), גם לזיכוי בשל הניכוי במקור, והכול בכפוף להוראות חלק י' פרק שלישי.

דוגמה:

בעל שליטה מחזיק ב 40% מהזכויות לרווחים בחנ"ז. בשנים 2009-2010 צברה החברה את רווחיה ובתום שנת 2011 חילקה את כל רווחיה הנומינליים שנצברו בשלוש השנים. בשנת המס 2010 היה המדד 5% ובשנת 2011 היה המדד 10% להלן הנתונים:

שנה	רווחים שנצברו במהלך השנה	מס ששולם על ידי בעל השליטה לפי 75ב(ב)	דיבידנד שחולק	מס על דיבידנד שחולק בפועל
2009	10,000	1,000 ⁽¹⁾	0	0
2010	20,000	2,000 ⁽²⁾	0	0
2011	15,000	0	45,000	1,145 ⁽³⁾

$$10,000 * 40\% * 25\% = 1,000 \quad 1.$$

$$20,000 * 40\% * 25\% = 2,000 \quad 2.$$

$$45,000 * 40\% * 25\% = 4,500 \quad 3. \quad \text{מס על הדיבידנד}$$

$$1,000 * 1.05 * 1.1 + 2,000 * 1.1 = (3,355) \quad \text{זיכוי בגין מס ששולם בעבר}$$

$$1,145 \quad \text{יתרת מס לתשלום}$$

הסבר לטבלה:

במהלך שנת 2009 נצברו רווחים בסך 10,000 ₪, המס ששולם ע"י בעל השליטה לפי סעיף 75ב(ב) הוא 1,000 ₪ (10,000 כפול 40% כפול 25% שווה ל-1000 ₪). לא חולק דיבידנד.

במהלך שנת 2010 נצברו רווחים בסך 20,000 ₪, המס ששולם ע"י בעל השליטה לפי סעיף 75ב(ב) הוא 2000 ₪ (20,000 כפול 40% כפול 25% שווה ל-2,000 ₪). לא חולק דיבידנד.

במהלך שנת 2011 נצברו רווחים בסך 15,000 ₪ ולא שולם מס ע"י בעל השליטה. חולק דיבידנד בסך 45,000 ₪, ושולם מס עבור דיבידנד שחולק בפועל בסך 1,145 ₪.

אופן חישוב המס על דיבידנד שחולק בפועל:
מס על דיבידנד – 45,000 כפול 40% כפול 25% שווה ל-4,500 ₪.
זיכוי בגין מס ששולם בעבר – 1,000 כפול 1.05 כפול 1.1 פלוס 2,000 כפול 1.1 שווה ל-3,355 ₪.
יתרת המס לתשלום: 4,500 פחות 3,355 שווה ל-1145 ₪.

6.3 סעיף 75ב(ד) לאחר תיקון 198

כאמור, החל מתיקון 198, מנגנון מניעת כפל המס בעת חלוקת דיבידנד בפועל הוחלף למנגנון של הפחתה/ניכוי. במידה וחולק דיבידנד בפועל ע"י החנ"ז מתוך רווחים שבעל השליטה מוסיף בגינם בעבר בהתאם לסעיף 75ב(ב)(1) לפקודה, יופחת מסכום הדיבידנד המחולק סכום הדיבידנד שהתחייב כאמור במס כשהוא מתואם למדד מתום שנת המס שבה התחייבו הרווחים שלא שולמו במס מכוח סעיף 75ב(ב)(1) ועד למועד חלוקת הדיבידנד בפועל, אך לא יותר מסכום הדיבידנד המחולק. בהתאם לסעיף 75ב(ד)(2), דין קיזוז הפסד או ניכוי הוצאה כנגד הדיבידנד הרעיוני כדין דיבידנד רעיוני שהתחייב במס מכוח סעיף 75ב(ב)(1).

לעניין חלוקת דיבידנד בפועל מתוך רווחים שלא שולמו (סעיף 75ב(ד)) ומתן זיכוי בגין מס זר (סעיף 75ב(ד)) – ראו [דוגמה מס' 3 בנספח לחוזר זה](#).

6.4 דיבידנד שמקורו ברווחים שלא שולמו לפני תיקון 198 ולאחריו

על דיבידנד המחולק לבעל שליטה ואשר מקורו ברווחים שלא שולמו שהופקו והתחייבו במס בישראל מכוח סעיף 75ב(ב)(1) עובר לתיקון 198 וברווחים שלא שולמו שהופקו והתחייבו במס בישראל מכוח סעיף 75ב(ב)(1) לאחר תיקון 198 (להלן – "דיבידנד מעורב") יחולו הוראות אלה:

- חלק הדיבידנד שמקורו ברווחים שלא שולמו שהופקו עובר ליום התחילה (להלן – "הדיבידנד בר הזיכוי") יתחייב במס בישראל ויחולו עליו הוראות סעיף 75ב(ד) כלשונן לפני תיקון 198 לפקודה. משמע, יינתן זיכוי בגין המס ששולם בעבר על הרווחים שלא שולמו בכפוף למגבלות הסעיף כפי שפורטו לעיל.
- על חלק הדיבידנד שמקורו ברווחים שלא שולמו שהופקו לאחר יום התחילה (להלן – "הדיבידנד המופחת") יחול מנגנון הפחתה/ניכוי בהתאם להוראות סעיף 75ב(ד) כלשונו של הסעיף לאחר תיקון 198 כמפורט [בסעיף 6.3 לעיל](#), ויחולו עליו הוראות סעיף 75ב(ד) כלשונו של הסעיף לאחר תיקון 198 לפקודה.

לעניין זה יודגש, כי בעל השליטה יוכל לבחור האם יש לראות את הדיבידנד אשר חולק לו בפועל כמחולק מתוך רווחים שלא שולמו של החנ"ז שנצברו עובר ליום התחילה או שנצברו לאחר יום התחילה, אך בכפוף לכך שבעל השליטה ניהל מעקב וניירות עבודה

מסודרים מדי שנה לגבי סכום הרווחים שלא שולמו של החנ"ז שנצברו לפני ואחרי יום התחילה, צירפם לדו"ח השנתי שהוא מגיש, והוכיח, להנחת דעתו של פקיד השומה, מאיזה חלק של סכום הרווחים שלא שולמו כאמור חולק לו בפועל הדיבידנד. דוגמה למנגנון הזיכוי ממס זר, מנגנון מניעת כפל המס בעת חלוקת דיבידנד בפועל שמקורו ברווחים שלא שולמו ששולם עליהם מס ובעת מכירת מניות החנ"ז מפורט [בנספח א' לחוזר זה](#).

7. מכירת מניות בחנ"ז – סעיף 75ב(ה) לפקודה

7.1 כללי

סעיף 75ב(ה) לפקודה קובע מנגנון למניעת כפל המס החל בעת מכירת מניות החנ"ז. כפל המס נוצר במקרה זה שכן התמורה בגין המניות הנמכרות עשויה לנבוע גם ממרכיב המיוחס לרווחים שלא שולמו אשר התחייבו במס בהתאם להוראות סעיף 75ב(ב)(1) ואשר טרם חולקו בפועל לבעל השליטה כדיבידנד (כך שאילו הרווחים היו מחולקים בפועל לפני מכירת המניות, התמורה בפועל בגין המניות הנמכרות הייתה נמוכה יותר). עובר לתיקון 198, מנגנון מניעת כפל המס על הדיבידנד המחולק היה מנגנון של זיכוי, ואילו החל מתיקון 198 המנגנון למניעת כפל המס במקרה כאמור הנו מנגנון של הפחתת תמורת המניות הנמכרות לצורך חישוב רווח ההון לפי סעיף 88 לפקודה.

7.2 סעיף 75ב(ה) עובר לתיקון 198

סעיף 75ב(ה) כנוסחו לפני תיקון 198 קבע כי יינתן לבעל השליטה זיכוי בגין המס החל על רווח ההון בסכום המס ששילם על הרווחים שאותם ראו כדיבידנד על פי סעיף 75ב(ב)(1) ואשר טרם חולקו בפועל עד מועד המכירה. כלומר, מכר בעל שליטה אמצעי שליטה המקנים לו זכויות ברווחי החנ"ז, יינתן לו זיכוי ממס רווח ההון החל במכירה זו בסכום המס ששילם בשנות מס קודמות בשל אותם אמצעי שליטה על פי סעיף 75ב(ב)(1), כשהוא מתואם לפי שיעור עליית המדד מתום שנת המס שבה שולם ועד למועד מכירת אמצעי השליטה כאמור.

7.3 סעיף 75ב(ה) לאחר תיקון 198

כאמור, החל מתיקון 198, מנגנון מניעת כפל המס בעת מכירת הזכויות בחנ"ז הוחלף למנגנון שבו מופחתת התמורה המחושבת בגין מכירת הזכויות. במידה ונמכרו מניות החנ"ז, יופחת מהתמורה סכום הרווחים שלא שולמו שבעל השליטה שילם בגינם מס בעבר בהתאם לסעיף 75ב(ב)(1) לפקודה, ובלבד שלא חולקו עד למועד מכירת הזכויות. סכום הרווחים שלא שולמו אשר יופחת מתמורת המכירה כאמור, יתואם מתום שנת המס שבה הרווחים שלא שולמו התחייבו במס כאמור ועד ליום המכירה. בהתאם לסעיף 75ב(ה)(2), דין קיזוז הפסד או ניכוי הוצאה כנגד הדיבידנד הרעיוני, כדין דיבידנד רעיוני שהתחייב במס מכוח סעיף 75ב(ב)(1).

7.4. תמורה בגין רווחים שלא שולמו שהופקו לפני תיקון 198 ולאחריו

במקום שבו בעל השליטה, המוכר את הזכויות שלו בחנ"ז, התחייב במס מכוח סעיף 75ב(1) בגין רווחים שלא שולמו שהופקו לפני יום התחילה, ובשל רווחים שלא שולמו שהופקו לאחר יום התחילה, והרווחים האמורים טרם חולקו בפועל כדיבידנד, תמורת רווח ההון נובעת כולה או חלקה מרווחים שלא שולמו מתקופות שונות כאמור לעיל (להלן – "תמורה מעורבת") ויחולו לגביה הוראות אלה:

- חלק התמורה בגובה הרווחים שלא שולמו שהופקו עובר ליום התחילה (להלן – "התמורה ברת הזיכוי") יתחייב במס בישראל ויחולו עליו הוראות סעיף 75ב(ה) כלשונן לפני תיקון 198 לפקודה. משמע, יינתן זיכוי בגין המס ששולם בעבר על הרווחים שלא שולמו בכפוף למגבלות הסעיף כפי שפורטו לעיל.
- חלק הרווחים שלא שולמו שהופקו לאחר יום התחילה יופחת מן התמורה (להלן – "התמורה המופחתת") ויחולו עליו הוראות סעיף 75ב(ה) כלשונן לאחר תיקון 198. דוגמה למנגנון הזיכוי ממס זר, מנגנון מניעת כפל המס בעת חלוקת דיבידנד בפועל שמקורו ברווחים שלא שולמו ששולם עליהם מס ובעת מכירת מניות החנ"ז מפורט בנספח א' לחוזר זה ([ראה דוגמה מספר 3](#)).

8. טיפול בחנ"ז ששנת המס שלה שונה משנת המס בישראל

8.1. בסעיף 75ב לפקודה נעשה שימוש במונח **שנת מס**. במקרה של חנ"ז שחלים עליה דיני המס של המדינה הגומלת, ייתכן מצב שבו שנת המס שלה תהיה שונה משנת המס המקובלת בישראל כהגדרתה בסעיף 1 לפקודה (1 בינואר עד 31 בדצמבר), ושנת המס שלה תיקבע בהתאם לשנת המס שנקבעה לה במדינה הגומלת. דוגמאות בהם עשויה השאלה להתעורר:

- פסקאות (ב) ו-(ד) להגדרת "חברה נשלטת זרה".
- הגדרת "בעל שליטה".
- הגדרת "חלק יחסי של בעל שליטה ברווחים שלא שולמו".
- הגדרת "רווחים שלא שולמו".
- הגדרת "שיעור המס החל".
- סעיף 75ב(ב) לפקודה הדין במיסוי בעל השליטה בחנ"ז.

8.2. להוציא את סעיפים 75ב(ד) ו-75ב(1) ו-(ה), בכל מקום בו נאמר "שנת מס" או מקום שבו יש להתייחס לשנת מס, כוונת המחוקק לשנת המס של החנ"ז. לפיכך יבוצעו כל הבדיקות והחישובים בהתאם לשנת המס של החנ"ז ויראו את בעל המניות כאילו קיבל את חלקו היחסי באותם רווחים בתום שנת המס של החנ"ז. שנת המס של בעל שליטה לא תשונה ותישאר כפי שהיא. לדוגמא, במקרה ושנת המס של חנ"ז מסתיימת ביום 31 למרץ, יבוצעו כל הבדיקות והחישובים לשנת המס שהחלה באחד באפריל בשנה שקדמה

- והסתימה ביום 31 למרץ. אם שנת המס 2014 של החנ"ז תסתיים ביום 31.03.15, יראו את בעל השליטה כאילו קיבל כדיבידנד את חלקו היחסי באותם רווחים ביום 31.03.15 והדיבידנד הרעיוני יכלל בהכנסתו לשנת המס שלו שתסתיים ביום 31.12.15.
- 8.3.** לעניין סעיפים 75ב(ד) ו-75ב(ד1) לפקודה, במקום בו כתוב "שנת מס" או "שנות המס" הכוונה לשנת המס של בעל השליטה. לעניין סעיף 75ב(ה) לפקודה, תיאום סכום המס ששולם בשנות המס הקודמות יעשה לפי שיעור עליית המדד החל מתום שנת המס (של בעל השליטה) בה שולם.
- 8.4.** לאור הגישה שתוארה לעיל תתכן בעיה בחישוב הזיכוי/במתן ההפחתה לבעל השליטה בעת תשלום מקדמה ע"ח רווח ההון ממכירת מניות חנ"ז אם נמכרו לאחר תום שנת המס שלה אך טרם תום שנת המס של בעל השליטה. במקרה זה לא יוכל בעל השליטה לתבוע זיכוי/הפחתה בגין הדיבידנד שרואים אותו כאילו קיבל בתום שנת המס של החנ"ז וזאת בהנחה שהמס על הדיבידנד הרעיוני טרם שולם. במקרה זה על בעל השליטה לשלם את מקדמת רווח ההון ללא הזיכוי/ההפחתה ובתום שנת המס שלו להגיש דו"ח שיכלול את המס בו הוא חייב על הדיבידנד ואת סכום הזיכוי/ההפחתה שהוא תובע על רווח ההון. סכום הזיכוי/ההפחתה כאמור לא יעלה על המותר בסעיף 75ב(ה)(2) לפקודה.
- 8.5.** יובהר כי שאלת שנת המס לא תתעורר כאשר רווחי או הכנסות החנ"ז נקבעים בהתאם לדיני המס בישראל אז יחולו הוראות סעיף 1 לפקודה.

9. חברה זרה שהיא "חברה נשלטת זרה" ו"חברת משלח-יד זרה"

9.1. כללי

במקרים מיוחדים ייתכן מצב שבו חבר בני אדם תושב חוץ ייחשב בעת ובעונה אחת כחנ"ז, וכחברת משלח יד זרה כהגדרתה בסעיף 175ב לפקודה.

לדוגמא – חברה תושבת חוץ אשר מוחזקת באופן מלא ע"י אסנת, תושבת ישראל שעוסקת במשלח יד מיוחד.

ממשלח יד מיוחד	מריבית	סך הבל	
10,000	7,000	17,000	הכנסות
2,000	4,000	6,000	רווחים

הכנסות הריבית מחויבות במדינת מושב החברה הזרה בשיעור מס של 12%.

9.2. הגדרת "חברה נשלטת זרה"

בהתאם להגדרת חנ"ז שבסעיף 75ב(א)(1) לפקודה, רוב רווחי החברה נובעים מהכנסה פסיבית (4,000 ₪ מתוך סך כל הרווחים בסך 6,000 ₪). בהנחה שמתקיימים שאר התנאים שבהגדרה, עונה חברה זו על הגדרת "חברה נשלטת זרה".

9.3. הגדרת "חברת משלח יד זרה"

בהתאם להגדרה שבסעיף 175ב1, מרבית הכנסתה של החברה מקורה במשלח יד מיוחד (10,000 ₪ מתוך סה"כ הכנסות בסך 17,000 ₪).
בהנחה שמתקיימים שאר התנאים שבהגדרה, עונה חברה זו על הגדרת "חברת משלח יד זרה".

9.4. אופן הטיפול

במקרה כאמור, יש להפעיל את הוראות סעיף 75ב לפקודה יחד עם הוראות סעיף 175ב לפקודה. מאחר ושני הסעיפים דנים במיסוי בעל השליטה בגין הכנסות שונות ובשיעורי מס שונים ניתן להפעיל במקביל את הוראות שני הסעיפים.

10. דגשים נוספים

- אין להפעיל את הוראות סעיף 75ב(ב) לפקודה במקרה ובו לחנ"ז הפסדים בשנת המס הנובעים מהכנסה פסיבית, (הפסדים לא "עולים" לבעל השליטה).
- הכנסה בידי בעל שליטה הממוסה כאילו קיבל כדיבידנד את חלקו היחסי ברווחים שלא שולמו של החנ"ז – תחשב כהכנסת דיבידנד שמקורה בסעיף 2(4) לפקודה לכל דבר ועניין.
- כחברה נשלטת זרה יכול להיחשב כל גוף שעונה על הגדרת "חבר בני אדם" ולא רק חברה.

לעניין אופן הדיווח החל על בעל שליטה בחנ"ז – ראו בהרחבה [סעיף 3.2 בהוראת ביצוע מס הכנסה מספר 3/2015 – ניתוב שלב א' ושינויים בשידור דוחות ושומות יחידים וחברות לשנת המס 2014](#).

בברכה,

רשות המסים בישראל

נספח לחוזר מס הכנסה מספר 6/2016 – מיסוי בעל שליטה בחברה נשלטת

זרה

דוגמה מספר 1: אחוז החזקה נסחר + הגדרת קרוב

דוד, יחיד תושב ישראל, הקים ביום 1/1/2012 את חברת "דודו BVI" והחזיק במלוא הון מניותיה (להלן – "החברה הזרה"). החברה הזרה התאגדה בא"י הבתולה הבריטיים והיא נשלטת ומנוהלת מחוץ לישראל. החברה הוקמה בהנפקה של הון מניות בסך של 120 ₪ ע"נ (להלן – "ערך נקוב") (להלן – "ההנפקה הראשונית") וכל מניה מקנה את אותן זכויות בדיוק (להלן – "המניות המקוריות").

ביום 1.1.2014 יצאה החברה הזרה בהנפקה של מניות חדשות שלה בסך של 80 ₪ ע"נ (להלן – "המניות החדשות"). המניות החדשות נרשמו כולן למסחר בבורסת הנאסד"ק שבארה"ב, ונרכשו בהנפקה לפי הפירוט הבא:

- מניות בסך של 50 ש"ח ע"נ נרכשו ע"י הציבור בתמורה ל-5,000,000 ₪.
- מניות בסך של 15 ש"ח ע"נ נרכשו ע"י דוד בתמורה ל-1,500,000 ₪.
- מניות בסך של 15 ₪ ע"נ נרכשו ע"י מאיר בתמורה ל-1,500,000 ש"ח. מאיר הוא תושב ישראל והוא אח של אמו של דוד.

כל המניות החדשות מקנות את אותן הזכויות ובאותם שיעורים של המניות המקוריות. לאחר ההנפקה בבורסה של המניות החדשות אחוז ההחזקה בזכויות של החברה הזרה נו כדלקמן:

בעל המניות	הון מניות – לפני הנפקה	הנפקת הון מניות	הון מניות – אחרי הנפקה	אחוז החזקה
דוד	120	15	135	$135/200 = 67.5\%$
מאיר	---	15	15	$15/200 = 7.5\%$
ציבור	---	50	50	$50/200 = 25\%$
סה"כ	120	80	200	100%

○ אף על פי שלאחר ההנפקה מאיר מחזיק פחות מ-10% מהון המניות של החברה הזרה (מחזיק 7.5% בלבד), הרי שבהתאם לסעיף 75ב(א)(11) המפנה להגדרת "קרוב" בסעיף 88, מאיר נחשב לקרוב של דוד בהתאם לחלופה 2 בהגדרת "קרוב" בסעיף 88 (אח של הורה). לכן, בהתאם לסעיפים 75ב(א)(3) ו-4) מאיר ייחשב לבעל שליטה בחברה הזרה שכן הוא מחזיק יחד עם קרובו (דוד) למעלה מ-10% מאמצעי השליטה בחברה הזרה (מאיר מחזיק יחד עם דוד 75% מאמצעי השליטה). דוד הוא כמובן גם כן בעל שליטה בהתאם לסעיף 75ב(א)(3), שכן אף הוא מחזיק למעלה מ-10% מאמצעי השליטה בחברה הזרה (מחזיק לבדו 67.5% יחד עם קרובו מחזיק 75%).

- אחוז הזכויות של החברה הזרה אשר הונפקו ונרשמו למסחר בבורסה הינו 40% (לפי חישוב: 200 לחלק ל-80), אך בהתאם למבחן הסחירות הקבוע בסעיף 75ב(א)(1)(א) לפקודה (להלן – "**מבחן הסחירות**") – במניין המניות הנחשבות כמניות אשר הונפקו לציבור או נרשמו למסחר בבורסה לא יובאו בחשבון מניות המוחזקות ע"י בעלי השליטה בחברה הזרה (דוד ומאיר).
- מתוך כלל המניות בסך 80 ש"נ אשר הונפקו ונרשמו למסחר בבורסה, מניות בסך 30 ש"נ מוחזקות ע"י בעלי שליטה בחברה הזרה: דוד (15) ו-מאיר (15), על כן אין להביא מניות אלו בחשבון כמניות שהונפקו לציבור או נרשמו למסחר בבורסה לצורך מבחן הסחירות, אלא רק את המניות בסך 50 ש"נ אשר נרכשו בידי בעלי מניות מקרב הציבור אשר אינם בעלי שליטה. לכן, לצורך מבחן הסחירות, רק 25% (לפי חישוב: 200 לחלק ל-50) מהון המניות הכולל של החברה הזרה רואים אותו כהון מניות אשר הונפק לציבור או נרשם למסחר בבורסה (פחות מ-30%). לפיכך החברה הזרה תוכל להיחשב כחברה נשלטת זרה בהתקיים התנאים הנוספים בסעיף 75ב לפקודה.

דוגמה מספר 2: הגדרת הכנסה פאסיבית ורווחים שלא שולמו

חברת עילי הינה חברה פרטית שהתאגדה בישראל ביום 01/01/13 (להלן – "עילי"). עילי מחזיקה ב-60% מהזכויות בחברת כחול, חברה פרטית שהתאגדה בסינגפור והשליטה והניהול על עסקיה הוא מחוץ לישראל (להלן – "כחול"). יתר הזכויות בכחול מוחזקות ע"י מר סמיילי שהוא תושב ארה"ב.

לצורך הדוגמה יש להניח כי כחול משלמת בסינגפור מס חברות בשיעור של 10% על הכנסותיה מריבית ומתמלוגים והיא פטורה ממס על הכנסותיה מדיבידנד ומרווחי הון ממכירת ניירות ערך (להלן – "ני"ע").

חברת כחול עוסקת במכירת תנורים בסינגפור, בפעילות של מכירת ני"ע המגיעה לכדי עסק, והיא משמשת גם כחברת החזקות.

להלן פירוט הרווחים (לאחר מס) של כחול בשנת המס 2015 לפי סוג הכנסה:

מכירת תנורים	תמלוגים	רווח הון ממיכירת מכונה לייצור תנורים	רווח הון ממכירת ניירות ערך	ריבית	דיבידנד
700	300	400	1,000 (1)	200	1,000 (2)

נתונים נוספים:

- 80% מהתמורה בגין רווח ההון מני"ע נובעת ממכירת ניירות ערך שהוחזקו ע"י כחול מעל לשנה ו-20% מהתמורה נובעת ממכירת ני"ע שהוחזקו ע"י כחול פחות משנה.
- 50% מההכנסה מדיבידנד התקבלה מחברת ניבי שמקום מושבה הוא באנגליה (להלן – "ניבי"), ומקורה בהכנסה של ניבי אשר שולם עליה מס חברות באנגליה בשיעור של 30%. ניבי מוחזקת בשיעור של 20% ע"י כחול.

יתרת הכנסה מדיבידנד התקבלה מחברת דלית שמקום מושבה הוא בבליז ומקורה בהכנסה של חברת דלית שבגינה לא שולם כלל מס זר.

בדיקת תנאי החנ"ז לגבי כחול:

1. סעיף 75ב(א)(1)רישא: השליטה והניהול על עסקי החברה הם מחוץ לישראל והיא התאגדה מחוץ לישראל, על כן בהתאם להגדרת "תושב ישראל" לגבי חבר בני-אדם שבסעיף 1 לפקודה החברה נחשבת כחבר בני-אדם תושב חוץ.
2. סעיף 75ב(א)(1)(א) (תנאי הסחירות): החברה הינה פרטית ואינה נסחרת בבורסה.
3. סעיף 75ב(א)(1)(ג) (שיעור המס החל): על הכנסותיה של כחול מריבית ותמלוגים משולם מס זר בשיעור 10% ואילו הכנסותיה מדיבידנד ורווחי הון ממכירת ני"ע פטורים ממס בסינגפור, מכאן ששיעור המס החל על הכנסתה הפאסיבית של כחול [בהתאם להגדרת "שיעור המס החל" בסעיף 75ב(א)(13)] אינו עולה על 15%.

4. סעיף 75ב(א)(1)(ד) (תנאי השליטה): תושבי ישראל מחזיקים באמצעי שליטה בחברה בשיעור העולה על 50% (חברת עילי התאגדה בישראל ולכן היא נחשבת תושבת ישראל, והיא מחזיקה 60% מהזכויות בחברת כחול).

5. סעיף 75ב(א)(1)(ב) – בדיקת תנאי הרווח הפאסיבי:

רווח ניטרלי	סה"כ רווח	רווח פאסיבי	רווח שאינו רווח פאסיבי	סוג ההכנסה
---	700	---	700	מכירת תנורים
---	300	300	---	תמלוגים
---	400	---	400	רווח הון ממכירת מכונה (1)
---	1,000	800	200	רווח הון ממכירת ניירות ערך (2)
---	200	200	---	ריבית
500	500	500	---	דיבידנד (3)
500	3,100	1,800	1,300	סה"כ רווח
	100%	58%	42%	סה"כ באחוזים

הסבר לטבלה:

כתוצאה ממכירת התנורים נוצר סך הכל (להלן – "סך הכל") בסך 700 ₪ שמקורו מרווח שאינו רווח פאסיבי.

כתוצאה מהתמלוגים נוצר סך הכל רווח בסך 300 ₪ שמקורו מרווח פאסיבי.

כתוצאה מרווח הון ממכירת מכונה (ראו הערה 1 בהמשך) נוצר סה"כ בסך 400 ₪ שמקורו מרווח שאינו רווח פאסיבי.

כתוצאה ממכירת ני"ע (ראו הערה 2 בהמשך) נוצר סך הכל רווח בסך 1,000 ₪, שמקורו מ-200 ₪ רווח שאינו רווח פאסיבי פלוס 800 ₪ רווח פאסיבי.

כתוצאה מריבית נוצר סך הכל רווח בסך 200 ₪ שמקורו מרווח פאסיבי.

כתוצאה מדיבידנד נוצר סך הכל רווח בסך 500 ₪ שמקורו מרווח פאסיבי, והוא מהווה רווח ניטרלי כפי שיוסבר להלן בהערה 3.

הערות לטבלה

הערה 1 – בהתאם לסעיף 75ב(א)(5)(א)(5), רווח ההון ממכירת המכונה ששימשה לייצור תנורים הינו רווח הון בעסק ומשכך לא ייחשב להכנסה פאסיבית.

הערה 2 – בהתאם לסעיף 75ב(א)(5)(א)(1), רווח הון הנובע ממכירת ני"ע שהוחזקו מעל לשנה ע"י כחול ייחשב תמיד להכנסה פאסיבית – וזאת ללא תלות באופי הפעילות שהניבה את אותו רווח ההון. לגבי רווח ההון ממכירת ני"ע שהוחזקו ע"י כחול פחות משנה – לצורך הפתרון ההנחה היא כי פקיד השומה שוכנע כי הפעילות האמורה של כחול בני"ע מגיעה לכדי עסק על פי סעיף 2(1) לפקודה [כנדרש בהתאם להוראות סעיף 75ב(א)(5)(א)(1) כאשר מדובר במכירת נייר ערך כהגדרתו בסעיף 88 אשר הוחזק ע"י החנ"ז במשך פחות משנה].

הערה 3 – בהתאם לסעיף 75ב(א)(5)(א)(2), דיבידנד שמקורו בהכנסה ששולם עליה מס זר בשיעור העולה על 15% (להלן – "דיבידנד ניטרלי") לא יחשב כרווח פאסיבי ולא יחשב כרווח שאינו פאסיבי (היינו ייחשב כ"רווח ניטרלי"), או במילים אחרות – לא יכלל במונה ולא יכלל במכנה לצורך חישוב מבחן מרבית הרווח או ההכנסה הפאסיבית [כמו כן, בהתאם להוראות סעיף 75ב(א)(12), הדיבידנד הניטרלי לא ייחשב כחלק מסכום הרווחים שלא שולמו של כחול].

- הואיל ורוב רווחיה של כחול בשנת המס הינם רווחים הנובעים מהכנסה פאסיבית (1,800 לחלק ל-3,100 שווה ל-58% (מעל 50%)), כחול תחשב לחברה נשלטת זרה בשנת המס 2015.
- יודגש, כי הן סעיף 75ב(א)(1)(ב) סיפא (לעניין בדיקת תנאי הרווח הפאסיבי או ההכנסה הפאסיבית) והן סעיף 75ב(א)(12) סיפא (לעניין חישוב סכום הרווחים שלא שולמו של החנ"ז), מפנים להגדרת "דיני המס החלים" כמשמעות מונח זה בסעיף **75ב(1)(ב) ו-(ג)** לפקודה. מכאן נובע, בין היתר, כי הכנסה מדיבידנד שקיבלה כחול (למעט דיבידנד ניטרלי) ורווח ההון שנוצר לכחול ממכירת ני"ע (למעט רווח הון מכירת ני"ע שהוחזק פחות משנה והוכח להנחת דעתו של פקיד השומה כי שימש את החברה בעסק או משלח-יד), יכללו הן כחלק מסכום ההכנסה או הרווח הפאסיבי לעניין בדיקת תנאי מרבית ההכנסה או הרווח הפאסיבי בהתאם לסעיף 75ב(א)(1)(ב) והן כחלק מסכום הרווחים שלא שולמו בהתאם לסעיף 75ב(א)(12) – וזאת על אף שההכנסות האמורות לעיל פטורות ממס או שאינם בבסיס המס לפי דיני המס הנוהגים במדינת המושב של כחול (החנ"ז).

דוגמה מספר 3: חלוקת דיבידנד בפועל מתוך רווחים שלא שולמו אשר מוסו כדיבידנד רעיוני בשנים קודמות וזיכוי ממס זר – סעיף 75(ד)(1) ו-75(ד1)

דוגמה א:

מר א' (להלן – "היחיד"), הוא יחיד תושב ישראל. היחיד מחזיק ב-80% מהזכויות בחברת כחול (להלן – "כחול"), חברה שהתאגדה בבליז והניהול והשליטה על עסקיה הוא מחוץ לישראל. יתר הזכויות בכחול מוחזקות ע"י מר ג'יימס שהוא תושב ארצות הברית. ביום 1.1.2015 חילקה כחול דיבידנד ליחיד בסך של 240,000 ₪ (להלן – "הדיבידנד המחולק"). הדיבידנד המחולק נובע כולו מרווחיה הפאסיביים של חברת כחול שנצברו בשנת המס 2014 ושבגינם נזקפה ליחיד בשנת 2014 הכנסה מדיבידנד רעיוני בסך 240,000 ₪ בהתאם להוראות סעיף 75(ב) לפקודה ושולם מס ע"י היחיד בסך של 72,000 ₪ (30%). בגין הדיבידנד שחולק בפועל ליחיד בשנת 2015 נוכה מס זר ע"י שלטונות המס של בליז בסך של 72,000.

הנחה: בשנות המס 2014 ו-2015 השינוי במדד המחירים לצרכן היה 0%.

להלן פירוט סך ההכנסות של היחיד בשנת המס 2015, שיעור המס החל עליהן בישראל והמס הזר ששולם בגינם (הכול באלפי ₪):

מקור הכנסה	גובה ההכנסה	שיעור המס החל בישראל	מס זר ששולם בפועל
דיבידנד	240	30%	72
ריבית	100	25% (1)	20
עבודה	250	מדרגות סעיף 121 (2)	

הסבר לטבלה:

גובה ההכנסה מדיבידנד הוא 240,000 ₪, שיעור המס החל בישראל הוא 30% ושולמו 72,000 ₪ מס זר בפועל.

גובה ההכנסה מריבית הוא 100,000 ₪, שיעור המס החל בישראל הוא 25% (ראו הערה 1 בהמשך) ושולמו 20,000 ₪ מס זר בפועל.

גובה ההכנסה מעבודה הוא 250,000 ₪, שיעור המס החל בישראל יקבע לפי מדרגות סעיף 121 (ראו הערה 2 בהמשך) ולא שולם מס זר בפועל.

הערה 1 – הריבית נצמחה על הלואה שניתנה לתושב ברזיל מהיחיד ועל כן חל עליה שעורי המס שבסעיף 125 לפקודה (שיעור מס 25%).

הערה 2 – היחיד קיבל שכר עבודה בגין מתן שרותי עבודה בחו"ל. חבות המס בישראל בגין שכר העבודה הנה 60,000 ₪, וזאת בהתאם לשיעורי המס המפורטים בסעיף 121 לפקודה.

מס שיוחזר לנישום	הכנסת עבודה	ריבית	דיבידנד	
	250,000	100,000	0(1)	הכנסה חייבת
	60,000	25,000	-(1)	חבות מס בישראל
	-	(20,000)(3)	(72,000)(2)	מס ששולם בחו"ל
	-	(5,000)(4)	5,000	זיכוי לפי סעיף 75ב(ד1)(1)- שלב 1
	(60,000)(4)	-	60,000	זיכוי לפי סעיף 75ב(ד1)(1)- שלב 2
(7,000)(5)	-	-	7,000	זיכוי לפי סעיף 75ב(ד1)(3)- שלב 3
(7,000)	-	-	-	יתרה לתשלום (החזר מס)

הסבר לטבלה:

הכנסה חייבת –

מדיבידנד: 0 (ראו הערה 1 בהמשך).
מריבית: 100,000.
מהכנסת עבודה: 250,000.

חבות מס בישראל –

מדיבידנד: אין (ראו הערה 1 בהמשך).
מריבית: 25,000.
הכנסת עבודה: 60,000.

מס ששולם בחו"ל –

עבור דיבידנד: 72,000 (ראו הערה 2 בהמשך).
עבור ריבית: 20,000 (ראו הערה 3 בהמשך).

זיכוי לפי סעיף 75ב(ד1)(1) – שלב 1 –

מדיבידנד: 5,000.
מריבית: 5,000 (ראו הערה 4 בהמשך).

זיכוי לפי סעיף 75ב(ד1)(2) – שלב 2 –

מדיבידנד: 60,000.
מהכנסת עבודה: 60,000 (ראו הערה 4 בהמשך).

זיכוי לפי סעיף 75ב(ד1)(3) – שלב 3 –

מדיבידנד: 7,000.

מס שיוחזר לנישום – 7,000 (ראו הערה 5 בהמשך).

יתרה לתשלום (החזר מס) – 7,000.

הערות:

הערה 1 – שנת 2014:

הכנסה מדיבידנד רעיוני שנזקפה ליחיד (בעל שליטה בחנ"ז) לפי סעיף 75ב(ב)(1) לפקודה – 240,000 ₪.

מס זר ששולם ע"י היחיד (שיעור מס 30% לפי סעיף 125ב(2) לפקודה) – 72,000 ₪.

שנת 2015:

הכנסה מדיבידנד שחולק בפועל מרווחים פאסיביים של כחול לשנת 2014 ל-240,000 ₪. הפחתת הכנסה מדיבידנד רעיוני שחויבה במס בשנת 2014 – בהתאם להוראות סעיף 75ב(ד)(1) לפקודה (שיעור עליית המדד – 0) – 240,000 ₪. הכנסה חייבת מדיבידנד בשנה זו – 0.

הערה 2 – מס זר ששולם בחו"ל בגין חלוקת דיבידנד בפועל בשנת 2015 (נתון) – 72,000. תקרת זיכוי מס זר – בהתאם לסעיף 75ב(ד)(1)(4) – 72,000 ₪. עודף מס זר ששולם – עליו יחולו הוראות חלק י', פרק שלישי, סימן ב' – בהתאם להוראות סעיף 75ב(ד)(1)(5) – 0.

הערה 3 – זיכוי מס זר ששולם בגין הכנסת ריבית שנצמחה מחוץ לישראל – בהתאם להוראות חלק י', פרק שלישי, סימן ב'.

הערה 4 – זיכוי סכום המס הזר ששולם בעת חלוקת הדיבידנד בפועל בשנת 2015, כנגד המס החל על הכנסת החוץ של היחיד מריבית ומהכנסת עבודה שהופקה או נצמחו מחוץ לישראל בשנת 2015 – בהתאם להוראות סעיף 75ב(ד)(1)(1).

הערה 5 – יתרת סכום המס זר ששולם בעת חלוקת הדיבידנד בפועל בשנת 2015, שלא ניתן בשלה זיכוי כנגד המס החל על הכנסות החוץ של היחיד שהופקו או נצמחו מחוץ לישראל בשנת 2015 [לא היו ליחיד הכנסות שהופקו או נצמחו בישראל בשנה זו שניתן היה לקבל זיכוי כנגד המס החל בגין בהתאם להוראות סעיף 75ב(ד)(2)] – תשולם ליחיד בתום שנת המס 2015 (במועד הגשת הדו"ח לשנת מס זו) – בהתאם להוראות סעיף 75ב(ד)(3).

דוגמה ב':

בנתוני הדוגמה הקודמת, נניח כי הכנסת הריבית הייתה 360,000 ₪ ונוכה בגינה מס זר של 60,000 ₪ (שאר נתוני הדוגמה הקודמת ללא שינוי).

שנת 2015 (אלפי ₪)

מס שיוחזר לנישום	הכנסת עבודה	ריבית	דיבידנד	
	250,000	360,000	0(1)	הכנסה חייבת
	60,000	90,000	-(1)	חבות מס בישראל
	-	(60,000)(3)	(72,000)(2)	מס ששולם בחו"ל
	-	(30,000)(4)	30,000	זיכוי לפי סעיף 75ב(ד1)(1) - שלב 1
	(42,000)(4)	-	42,000	זיכוי לפי סעיף 75ב(ד1)(1) - שלב 2
-	-	-	-	זיכוי לפי סעיף 75ב(ד1)(3) - שלב 3
	18,000	-	-	יתרה לתשלום (החזר מס)

הסבר לטבלה:

הכנסה חייבת –

מדיבידנד: 0 (ראו הערה 1 בהמשך).

מריבית: 360,000.

מהכנסת עבודה: 250,000.

חבות מס בישראל –

מדיבידנד: אין (ראו הערה 1 בהמשך).

מריבית: 90,000.

הכנסת עבודה: 60,000.

מס ששולם בחו"ל –

עבור דיבידנד: 72,000 (ראו הערה 2 בהמשך).

עבור ריבית: 60,000 (ראו הערה 3 בהמשך).

זיכוי לפי סעיף 75ב(ד1)(1) - שלב 1 –

מדיבידנד: 30,000.

מריבית: 30,000 (ראו הערה 4 בהמשך).

זיכוי לפי סעיף 75ב(ד1)(2) - שלב 2 –

מדיבידנד: 42,000.

מהכנסת עבודה: 42,000 (ראו הערה 4 בהמשך).

זיכוי לפי סעיף 75(ד1)(3) – שלב 3 – אין.

יתרה לתשלום (החזר מס) – 18,000 (כתוצאה מ-60,000 חבות מס בישראל בגין הכנסת עבודה **פחות** 42,000 זיכוי לפי שלב 3).

מס שיוחזר לנישום – אין.

הערות:

הערה 1 – שנת 2014:

הכנסה מדיבידנד רעיוני שנזקפה ליחיד (בעל שליטה בחנ"ז) לפי סעיף 75(ב1) לפקודה – 240,000 ₪.

מס זר ששולם ע"י היחיד (שיעור מס 30% לפי סעי' 125(2) לפקודה) – 72,000 ₪.

שנת 2015:

הכנסה מדיבידנד שחולק בפועל מרווחים פאסיביים של כחול לשנת 2014 – 240,000 ₪.
הפחתת הכנסה מדיבידנד רעיוני שחויבה במס בשנת 2014 – בהתאם להוראות סעיף 75(ד1) לפקודה (שיעור עליית המדד – 0) – 240,000 ₪.
הכנסה חייבת מדיבידנד בשנה זו – 0.

הערה 2 – מס זר ששולם בישראל בגין חלוקת דיבידנד בפועל בשנת 2015 (נתון) – 72,000.
תקרת זיכוי מס זר – בהתאם לסעיף 75(ד1)(4) – 72,000.
עודף מס זר ששולם – עליו יחולו הוראות חלק י', פרק שלישי, סימן ב' – בהתאם להוראות סעיף 75(ד1)(5) – 0.

הערה 3 – זיכוי מס זר ששולם בגין הכנסת הריבית שנצמחה מחוץ לישראל – בהתאם להוראות חלק י', פרק שלישי, סימן ב'.

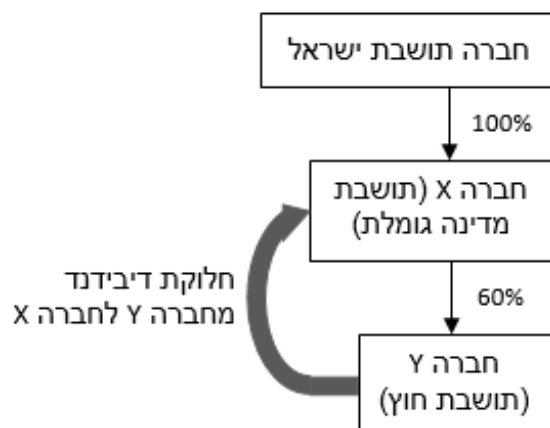
הערה 4 – זיכוי סכום המס הזר ששולם בעת חלוקת הדיבידנד בפועל בשנת 2015, כנגד המס החל על הכנסת החוץ של היחיד מריבית ומהכנסת עבודה שהופקה או נצמחו מחוץ לישראל בשנת 2015 – בהתאם להוראות סעיף 75(ד1)(1).

דוגמה מספר 4: שיעור מס זר אפקטיבי אשר שולם על הכנסה ממנה חולק דיבידנד לחנ"ז
והכנסה מדיבידנד כחלק מהכנסה פאסיבית ורווחים שלא שולמו של חנ"ז

נתונים:

1. חברה תושבת ישראל מחזיקה במלוא הון מניותיה של חברה X אשר הינה חברת אחזקות פרטית זרה – תושבת מדינה גומלת. חברה X מחזיקה במלוא הון מניותיה של חברה Y אשר הינה חברה תושבת חוץ אף היא.
2. לחברה Y הכנסות מעסק מחוץ לישראל ושיעור מס החברות החל במדינת המושב שלה על הכנסתה החייבת מעסק הינו 18%. אין לחברה Y הכנסות פאסיביות.
3. חברה Y חילקה דיבידנדים לחברה X מתוך רווחיה העסקיים בשנים 2015 ו-2016. סכומי הדיבידנדים שחולקו היו 521,000 אירו בשנת 2015 ו-714,000 אירו בשנת 2016, כמפורט להלן בנתוני הדוחות הכספיים של חברה Y.
4. לחברה Y השקעות במכונות וציוד המשמשים אותה בייצור הכנסתה מעסק מחוץ לישראל, ועל פי דין המס הפנימי במדינת המושב של חברה Y ניתן זיכוי ממס בגין השקעה במכונות וציוד.
5. בשל משטר "פטור ההשתתפות" הנוהג במדינת המושב של חברה X לא מוטל מס על הכנסותיה מדיבידנד המתקבלות מחברה Y.
6. הכנסותיה היחידות של חברה X בשנים 2015-2016 היו מדיבידנדים שהתקבלו מחברה Y כאמור בסעיף ג' לעיל.

להלן תרשים האחזקות הרלוונטי:

להלן נתונים כספיים מתוך הדוחות שמגישה חברה Y לרשות המס במדינת המושב שלה (במטבע אירו):

שנת 2016:

רווח נקי לפני מס (מתוך הדו"ח הכספי): 700,000.
התאמות לרווח הנקי (מתוך דו"ח התאמה למס): 150,000.
הכנסה חייבת לצרכי מס: 850,000.

שיעור מס החברות במדינת המושב של חברה Y: 18%.

חבות מס – לפני זיכויים (הכנסה חייבת כפול 18%): 153,000.
זיכוי מס שוטף בגין השקעה במכונות וציוד בשנת המס: 17,000.

סך הכל חבות מס: 136,000.

זיכוי מס מועבר משנה קודמת בגין השקעה במכונות וציוד: 0.
מס ששולם בפועל (לאחר זיכויים ממס) במדינת המושב של חברה Y: 136,000.

הכנסה חייבת נטו (חולקה לדיבידנד לחברה X בשנת המס): 714,000 (הכנסה חייבת פחות המס ששולם בפועל ע"י חברה Y).

שנת 2015:

רווח נקי לפני מס (מתוך הדו"ח הכספי): 500,000.
התאמות לרווח הנקי (מתוך דו"ח התאמה למס): 50,000.
הכנסה חייבת לצרכי מס: 550,000.

שיעור מס החברות במדינת המושב של חברה Y: 18%.

חבות מס – לפני זיכויים (הכנסה חייבת כפול 18%): 99,000.
זיכוי מס שוטף בגין השקעה במכונות וציוד בשנת המס: 32,000.

סך הכל חבות מס: 67,000.

זיכוי מס מועבר משנה קודמת בגין השקעה במכונות וציוד: 38,000.
מס ששולם בפועל (לאחר זיכויים ממס) במדינת המושב של חברה Y: 29,000.

הכנסה חייבת נטו (חולקה לדיבידנד לחברה X בשנת המס): 521,000 (הכנסה חייבת פחות המס ששולם בפועל ע"י חברה Y).

השאלה:

האם חברה X עונה להגדרת "חברה נשלטת זרה" בשנים 2015-2016 בהתאם לסעיף 75 לפקודה, ובפרט- האם הדיבידנדים לעיל שחולקו ע"י חברה Y לחברה X הינם בגדר "הכנסה פאסיבית" בהתאם להגדרה שבסעיף 75(א)(5)(א)(2) ובגדר "רווחים שלא שולמו" בהתאם להגדרה שבסעיף 75(א)(12) לפקודה. לשם כך נבדוק ראשית, מהו שיעור המס האפקטיבי:

ששולם במדינת המושב של חברה Y על ההכנסה שממנה חולק הדיבידנד לחברה X בשנים 2015-2016.

פתרון:

בדיקת שיעור המס האפקטיבי ששולם על הכנסות חברה Y במדינת מושבה:

שנת 2015

136,000 (מס ששולם בפועל) חלקי 850,000 (הכנסה חייבת לצרכי מס) שווה לשיעור מס אפקטיבי של 16%.

כיוון ששיעור המס האפקטיבי עולה על 15%, ההכנסה של חברה X מדיבידנד לא תיכלל ב-"הכנסה הפאסיבית" וב-"רווחים שלא שולמו" לשנה זו.

שנת 2016

29,000 (מס ששולם בפועל) חלקי 550,000 (הכנסה חייבת לצרכי מס) שווה לשיעור מס אפקטיבי של 5.3%.

כיוון ששיעור המס האפקטיבי אינו עולה על 15%, ההכנסה של חברה X מדיבידנד תיכלל ב-"הכנסה הפאסיבית" וב-"רווחים שלא שולמו" לשנה זו.

בדיקת עמידת חברה X בתנאי החנ"ז בהתאם לסעיף 75ב לפקודה:

1. סעיף 75ב(א)(1) רישא: חברה X הינה חברה תושבת חוץ.
2. סעיף 75ב(א)(1)(א) (תנאי הסחירות): חברה X הינה חברה פרטית וזכויותיה אינן נסחרות בבורסה.
3. סעיף 75ב(א)(1)(ב) (תנאי מרבית ההכנסות או הרווחים הפאסיביים):
 - 3.1 לעניין הגדרת הכנסה פאסיבית כמשמעות המונח בסעיף 75ב(א)(5): הדיבידנד בסך 521,000 אירו אשר חולק לחברה X בשנה 2015 מתוך הכנסה של חברה Y אשר שולם בגינה בפועל מס זר אפקטיבי בשיעור 5.3% (אינו עולה על 15%) – יראו אותו כחלק מההכנסה הפסיבית של חברה X כמשמעות המונח הכנסה פאסיבית בסעיף 75ב(א)(5) (כלומר, על אף ששיעור מס החברות על פי הדין במדינת המושב של חברה Y, מחלקת הדיבידנד, הינו 18%, הרי ששיעור המס הקובע לעניין זה הוא שיעור המס האפקטיבי כאמור לעיל).
 - לעומת זאת, הכנסה מדיבידנד בסך 714,000 אירו אשר חולק לחברה X בשנת 2016 מתוך הכנסה של חברה Y אשר שולם בגינה בפועל מס זר אפקטיבי בשיעור 16% (שיעור העולה על 15%) – לא יראו אותו כחלק מההכנסה הפאסיבית ולא יראו אותו כהכנסה שאינה פאסיבית, או במילים אחרות – לא ייכלל במונה ולא ייכלל במכנה לצורך בדיקת תנאי מרבית ההכנסה הפאסיבית.

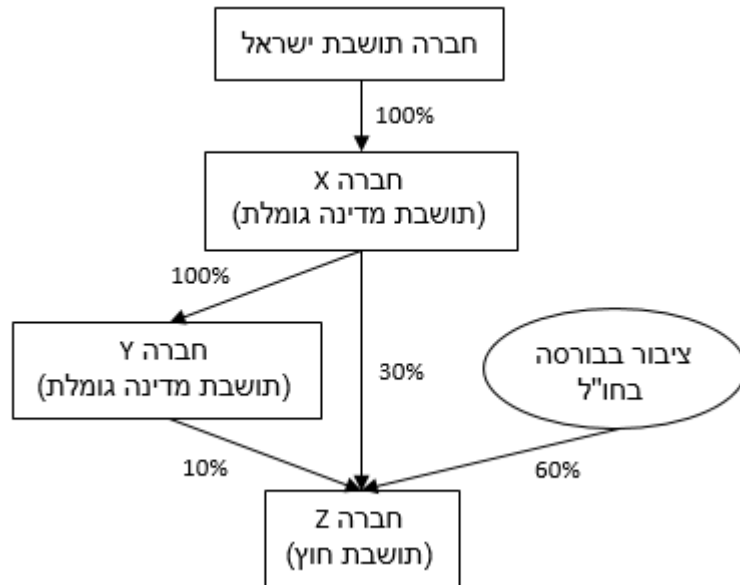
- 3.2. בהתאם לסעיפים 75ב(א)(1)(ב) סיפא וסעיף 75ב(א)(12) (המפנים לסעיף 75ב(1)(ב) ו-(ג) המגדירים את המונח "דיני המס החלים" לעניין חישוב סכום ההכנסה, סכום הרווחים וסכום ההכנסה הפאסיבית): על אף הפטור ממס החל על פי; דיני המס במדינת המושב של חברה X (מדינה גומלת) על הכנסתה מדיבידנד (מכוח משטר "פטור השתתפות" הנוהג במדינה זו), הרי שיש לכלול את ההכנסה מדיבידנד לעיל בסך 521,000 אירו שהתקבלה בשנת 2015 כחלק מסכום ההכנסה הפאסיבית של חברה X.
- 3.3. מאחר שההכנסה מדיבידנד לעיל בסך 521,000 אירו היא ההכנסה הפאסיבית היחידה של חברה X בשנת 2015 הרי ברור כי מתקיים תנאי מרבית ההכנסה הפאסיבית בשנה זו בהתאם לסעיף 75ב(א)(1)(ב). לעומת זאת, בשנת 2016 אין לחברה X הכנסה פאסיבית כהגדרתה בסעיף 75ב(א)(5).
4. סעיף 75ב(א)(ג) (שיעור המס החל): עקב משטר פטור ההשתתפות החל על פי דיני המס של מדינת המושב של חברה X, ברור כי שיעור המס החל על הכנסתה הפאסיבית בשנת 2015 אינו עולה על 15%.
5. סעיף 75ב(א)(1)(ד) (מבחן מרבית אמצעי השליטה): 100% מאמצעי השליטה בחברה X (למעלה מ- 50%) מוחזקים בידי חברה תושבת ישראל, דהיינו מתקיים התנאי. כמו כן, מאחר שהחברה מחזיקה מעל 10% מאמצעי השליטה בחברה X הרי שהיא נחשבת בעלת שליטה בה כמשמעות המונח בסעיף 75ב(א)(3).
6. סעיף 75ב(א)(12) (הגדרת "רווחים שלא שולמו"): בהתאם להגדרה שבסעיף 75ב(א)(12), הדיבידנד בסך 521,000 אירו אשר חולק לחברה X בשנה 2015 מתוך הכנסה של חברה Y אשר שולם בגינה בפועל מס זר אפקטיבי בשיעור 5.3% (אינו עולה על 15%) – יראו אותו כחלק מהרווחים שלא שולמו של חברה X (כאמור לעיל, שיעור המס הקובע הוא שיעור המס האפקטיבי ולא שיעור מס החברות החל על פי הדין במדינת המושב של חברה Y, מחלקת הדיבידנד), שכן על אף הפטור ממס החל על פי דיני המס במדינת המושב של חברה X על הכנסתה מדיבידנד (מכוח משטר "פטור השתתפות" הנוהג במדינה זו), הרי שעל פי הגדרת "רווחים שלא שולמו" בסעיף 75ב(א)(12), המפנה לסעיף 75ב(1)(ב) ו-(ג) לעניין הגדרת "דיני המס החלים", כנוסחם של סעיפים אלו לאחר תיקון 198, יש לכלול הכנסה מדיבידנד כאמור כחלק מהרווחים שלא שולמו של חברה X, וזאת גם אם ההכנסה פטורה ממס או שאינה בבסיס המס על פי דיני המס של מדינת המושב הגומלת של חברה X. על כן הכנסתה האמורה של חברה X תמוסה בידי בעלת השליטה בה, חברה תושבת ישראל, כהכנסה מדיבידנד רעיוני בשנה 2015 על פי הוראות סעיף 75ב(ב) לפקודה בשיעור מס של 25% על פי סעיף 126(ג).
- לעומת זאת, הכנסה מדיבידנד בסך 714,000 אירו אשר חולק לחברה X בשנת 2016 מתוך הכנסה של חברה Y אשר שולם בגינה בפועל מס זר אפקטיבי בשיעור 16%

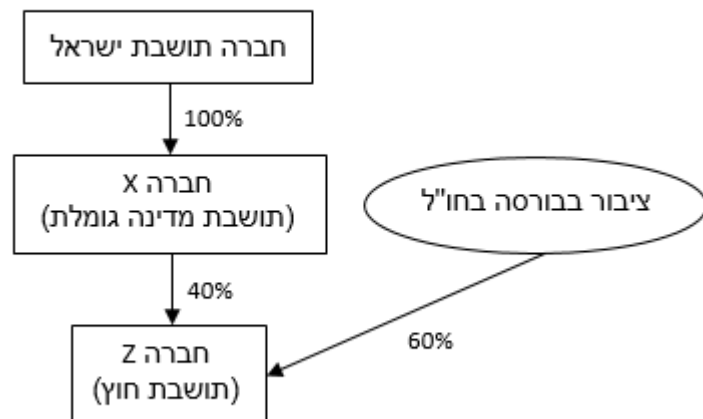
(שיעור העולה על 15%) – לא יראו אותו כחלק מהרווחים שלא שולמו של חברה X, ועל כן לא ימוסה בשנה 2016 כהכנסה מדיבידנד רעיוני לפי סעיף 75ב(ב) בידי החברה תושבת ישראל בעלת השליטה בחברה X.

דוגמה מספר 5: סעיף 175ב(ג)1 – החרגת רווח הון שנוצר במסגרת שינוי מבנה במדינת המושב של החנ"ז שהיא מדינה גומלת, אשר מהותו דחיית אירוע מס ואינו כולל חילופי

תרשים אחזקות – לפני שינוי מבנה מדינה גומלת:

תרשים אחזקות – אחרי שינוי מבנה במדינה הגומלת (לאחר פרוק/מחיקת חברה Y):

נתונים:

- חברה תושבת ישראל במחזיקה במלוא הון מניותיה של חברה X – חברת אחזקות פרטית תושבת מדינה גומלת, אשר מחזיקה במלוא הון מניותיה של חברה Y – אף היא חברת אחזקות פרטית תושבת אותה מדינה גומלת (להלן – "המדינה הגומלת").

- חברה Z הינה חברה ציבורית, תושבת חוץ, אשר מניותיה נסחרות בבורסה בחו"ל, כאשר 60% מוחזקים בידי הציבור, 30% מוחזקים במישרין בידי חברה X ו-10% מוחזקים בידי חברה Y (זהו הנכס היחיד של חברה Y).
- הקבוצה מבקשת לבצע רה-ארגון, במסגרתו תפורק/תימחק חברה Y, כך שלאחר שינוי המבנה חברה X תחזיק 40% מהון מניותיה של חברה Z (אשר כוללים 30% מהון המניות של חברה Z שחברה X החזיקה במישרין ועוד 10% מהון המניות של חברה Z שהוחזקו ע"י חברה Y לפני פירוקה (להלן – "המניות המועברות")), והציבור יחזיק 60%.
- כתוצאה משינוי המבנה נוצר על פי דיני המס במדינה הגומלת אירוע מס אשר מסווג כרווח הון, אולם במסגרת כללי המיסוי החלים במדינה הגומלת על שינוי מבנה זה, רווח ההון האמור נדחה למועד בו תמכור בעתיד חברה X את המניות המועברות לצד ג' – אז תחויב חברה X במס רווח הון במדינה הגומלת.

שאלה:

האם יש לראות את רווח הון אשר נוצר כתוצאה משינוי המבנה המתואר לעיל במדינה הגומלת כחלק מרווחים שלא שולמו של חנ"ז?

תשובה:

1. במקרה זה, מאחר שעל פי דיני המס במדינה הגומלת מדובר ברווח הון במסגרת שינוי מבנה במדינה הגומלת שמהותו דחיית אירוע המס ואינו כולל חילופי מקרקעין במקרקעין, הרי שעל פי הוראות סעיף 75ב(ג)(1) – רווח ההון האמור לא ייכלל במסגרת רווחים שלא שולמו של חנ"ז, ועל כן על החברה תושבת ישראל, בעלת השליטה בחנ"ז, לא יחול במועד שינוי המבנה בחו"ל חיוב במס בגין הכנסה מדיבידנד רעיוני מחנ"ז על פי סעיף 75ב(ב).
2. בעת מכירת המניות המועברות בעתיד ע"י חברה X לצד ג', יש לבחון שוב את תחולת הוראות סעיף 75ב לפקודה – לעניין מיסוי בעל שליטה תושב ישראל בחברה נשלטת זרה.